

Б Р А Н И Ч

ОРГАН АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У БЕОГРАДУ

БРАНИЧ уређује одбор састављен од Владимира Св. Симића,
Др. Видана О. Благојевића и Др. Радоја Ј. Вукчевића, адвоката

САДРЖАЈ:

ЧЛАНЦИ

О одговорности регресних дужника по амортизираним меницама од *Косме Ј. Прошића*, адвоката — Београд ... 629

Награде за рад у кривичним предметима од *Др. Радоја Вукчевића*, адвоката — Београд ... 633

О искључен у удове из удичког уживања од *Љубомира Н. Милојковића*, секретара Апел. суда — Београд ... 638

СУДСКА ПРАКСА

Прописи §§ 88 и 89 к. з. нису проширени и на кривична дела учињена путем штампе од *Бранка Јевремовића*, судије Апелационог суда у Новом Саду ... 640

Предлог за гоњење по делу из § 380 к. з. има се ставити у року од три месеца од дана пријема тужбе или платежног налога, а не од дана извршне исплате дуга од *Бранка Јевремовића*, судије Апелационог суда из Новог Сада ... 641

Бесправно ловљење дивљачи на државном добру и одношење

исте је дело из § 316 бр. 4 к. з. од *Бранка Јевремовића*, судије Апелационог суда из Новог Сада ... 642

Висину издржавања малолетне дечице може услед измењених околности мењати старатељски суд, ма да су исту родитељи приликом развода брака споразумно одредили од *Рафаила Мешулама*, адвоката из Београда ... 643

Када при уговору о купопродаји простора права истраживања руда и копова, продавац није знао у време закључења уговора да је пронађена на терену тога права каква руда или коп, а купац је за то знао и прећутао је ту околност, онда је такав уговор услед заблуде и обмане ништаван од *Андреје С. Триковића*, адвокатског приправника из Београда ... 644

ИЗ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ

Зависник XI редовне скупштине Адвокатске коморе у Београду одржане на дан 29 октобра 1939 године у сали Окружног суда за округ београдски у Београду ... 647

Уредништво Бранича налази се у Дечанској 13/II. Рукописи се невраћају. Прештампавање градива из часописа допуштено само са тачним означањем извора.

Бранич доноси: расправе и чланке којима је смер заштита интереса адвокатског реда и ширење професионалне свести, службена саопштења Адвокатских комора којима служи као званични орган, и расправе, чланке и саопштења из судске праксе из свих области права и прати развој правног живота у земљи и иностранству.

Бранич излази крајем сваког месеца. — Годишња претплата за Бранич износи 120.— дин. За адвокате изван територије Београдске адвокатске коморе, адвокатске приправнике, судије и судиске приправнике годишња претплата износи 60.— дин. Поједини број 10.— дин.

WWW.UNIBEGR

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Записник XI редовне скупштине
Адвокатске коморе у Београду
 одржане 5 новембра 1939 године
 као продужење скупштине
 од 29 октобра 1939 године у са-
 ли Адвокатске коморе у Бео-
 граду 655

Записник XI редовне скупштине
Адвокатске коморе у Скопљу
 одржане 29 октобра 1939 годи-
 не у Скопљу 656

Седница од 18 октобра 1939 год. 664
 Седница од 25 октобра 1939 год. 665
 Седница од 11 новембра 1939 год. 665
 Седница од 22 новембра 1939 год. 669
 Седница од 29 новембра 1939 год. 669
 Седница од 6 новембра 1939 год. 670

Седница од 13 децембра 1939 год. 670
 Седница од 20 децембра 1939 год. 671

НЕКРОЛОГ 671

ПРИКАЗИ

Милорад Анџоновић, адвокат:
 Das Delikt der fahrlässigen Tötung
 mit besonderer Berücksichtigung
 der Strassenverkehrsunfälle, od
Dr. Victoria Schmida 673

Л. Лилић:
 Социолошки преглед 674

САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА ... 676

НОВЕ КЊИГЕ 678

Коста Ј. Протић, адвокат — Београд.

О одговорности регресних дужника по амортизираним меницама

По општим начелима о амортизацији исправе а и по изречном пропису § 257 в. п. одлука о амортизацији треба у целисти да замени несталу или уништену исправу. Према томе и одлука о амортизацији менице требала би да призна амортизанту сва права из нестале менице, дакле и право наплате од регресних дужника. Међутим по тексту § 92 мен. зак. излази: да амортизант има право наплате само према акцептанту и његовом јемцу, односно према издаваоцу неакцептиране трате и његовом авалисти. О регресним дужницима нема ни помена.

Питање је: да ли је законодавац оваквом редакцијом § 92 хтео да ослободи регресне дужнике одговорности по амортизираним меницама, као што је то учинио у случајевима застарелости, или овде постоји празнина у закону коју би требало попунити?

Неки од наших коментариста сматрају да амортизант према регресним дужницима нема никаквих права. Изгледало би, дакле, да је законодавац ослободио издаваоца и индосанте одговорности по амортизираним меницама. Међутим у мотивима комисије за израду меничног закона уз §§ 90—93 стоји да § 92 треба разумети тако да амортизант има право регреса ако је меница пре нестанка била протестирана. Што ово није унесено у закон објашњава се тиме, што сама комисија тврди да овом питању није обраћена довољна пажња. Отуда би се опет могло закључити да регресни дужници нису ослобођени одговорности већ да у прописима § 90—93 мен. зак. постоји празнина.

Због таквих контроверзних мишљења а с обзиром да су у пракси чести случајеви амортизације менице, — сматрали смо за потребно да ово питање начисто изведемо. Ово у толико више што питање о одговорности регресних дужника дубоко засеца у кредитне односе у меничној циркулацији.

I.

Питање: да ли се на основу одлуке о амортизацији могу остваривати и регресна права било је веома спорно.*) Ранији писци и немачка пракса нису признавали амортизанту право на регрес из ових разлога:

а) Општа одредба о амортизацији исправе не може се примењивати и на менична права у колико менични закон као специјални таква права изречно не би признавао;

*) Опширније о томе код R. Hausmeister: „Kraftloserklärungen von Urkunden Zitrewits: „Rechte des Verliters eines Wechsel“

б) По § 49 мен. зак. регресни дужник одговара само уз предају оригиналне менице са протестом и трошковником, а пошто оригиналне менице нема, не може бити ни одговорности за регрес.

Данас је међутим то гледиште измењено. Већина писаца па и немачка пракса начелно признају право амортизанту и наспрам регресних дужника из ових разлога:

а) И за амортизацију меница важи основно правило да одлука о амортизацији замењује у целости несталу односно уништenu меницу. Сва права која је амортизант имао из менице треба да их оствари и на основу одлуке.

б) Суд у амортизационом поступку позива све потписнике на меници, дакле и регресне дужнике, те су они у могућности да ставе примедбе у погледу своје одговорности.

в) Менични закон није ослободио регресне дужнике одговорности за регрес, јер кад би хтео, он би то изречно прописао као што је то учинио у погледу застарелих меница.

Али и ови писци и немачка пракса праве разлику, да ли је меница нестала **после доспелости** и да ли је **о доспелости протестирана**. Ако је такав случај, онда сматрају да амортизант на основу одлуке и на основу изисканог протеста може тражити наплату и од регресних дужника.

Ово гледиште усвојено је од стране комисије за израду нашег мен. зак., јер као што смо поменули, у мотивима уз § 90—93 изречно стоји: „**против гаранта може се поступити на основу одлуке о амортизацији ако је био подигнут редован протест**“.

То је још јаче потврдила друга комисија која је израдила нов пројекат унифиц. мен. зак. (у смислу одлука Женевске конференције) која је у § 92 унела као ст. 4. овај додаток: „ако је протест због неакцептирања или због неисплате изискан пре но што је тражен судски поништај менице, могу се на основу тога протеста и одлуке права из менице остваривати и против других обвезника“.

Овај додаток потврђује да наш менични закон начелно није искључио регресне дужнике од одговорности по амортизационим меницама. С тога се и код нас и пре озакоњења овог додатка има узети као решено питање: да амортизант има право регреса ако је меница пре нестанка била протестирана, јер овакво решење не стоји у супротности са § 92 садашњег мен. зак.

На регресног дужника, који исплати менични износ, пренеће се одлука о амортизацији (у место оригиналне менице), са протестом и трошковником на основу којих ће овај тражити наплату од својих претходника.

II.

Што се тиче другог питања, т. ј. да ли одлука има дејства према регресним дужницима, и онда ако доспелост у моменту нестанка менице још није била наступила — одговор је, према садашњем тексту мен. зак., **негативан**. Амортизант **не може** на основу одлуке да тражи наплату од регресних дужника са разлога што **нема протеста**, а протест због неисплате не може се изискати кад нема оригиналне менице коју протестни орган о доспелости треба да презентира акцептанту ради исплате.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

У § 91 м. з. предвиђен је, истина, један изузетак по коме се може изискати протест због **непријема** по меници која је нестала пре но што је акцептирана, или по меници по којој је издавалац забранио подношење ради акцептирања. Да би се по таквој меници одржао у обавези трасант — закон изузетно дозвољава да се на основу преписа менице и поведеног поступка за амортизацију може изискати протест због **непријема**. Али се овај пропис не може да прошири и на случај **протестирања менице због неисплате** ако је доспелост наступила у току поступка, јер се прописи изузетне природе не могу аналогно проширивати и на друге сличне случајеве.

Међутим овакво решење овог питања како данас стоји **не одговара духу закона**. Нема материјално правнога разлога да амортизант буде лишен права регреса према издаваоцу и индосантима само за то **што му је меница нестала пре доспелости**. Не може се логично објаснити зашто да амортизант има право регреса ако је меница нестала **после** а нема ако је нестала **пре доспелости**. Питање зашто законодавац, кад је већ учинио изузетак у § 91 није обухватио и овај случај који је много важнији и много чешћи у меничном промету, објашњава се тиме што по тврђењу саме комисије томе питању није поклоњена довољна пажња. Али је питање зашто у новом пројекту мен. зак. који је израдио наше Министарство Правде, кад је већ у § 92 учињен додатак за менице са протеклим роком, није обухваћено и питање о начину на који би се изискао протест у току поведеног поступка, да би се регресни дужници одржали у обавези? Вероватно је да је то пропуштено услед колебљивости доктрине у овом питању. Јер, има писаца који сматрају да се уопште не може дозволити протестирање менице у току амортизационог поступка из ових разлога: Одлука о амортизацији има **декларативан карактер**. Њоме се утврђује status quo ante, дакле стање које је постојало у моменту нестанка менице. Одлука не може да конституише и нека нова права стечена **после** нестанка исправе. И кад по меници несталој пре доспелости регресни дужници нису одржани у обавези, — онда се тај недостатак не може да накнади у току поступка, јер би онда одлука дала амортизанту **већа** права но што их је имао у моменту нестанка. Међутим други писци сматрају да је овај разлог формалне природе и да није у толикој мери убедљив, да би на основу тога требало амортизанта лишити регресних права и ослободити регресне дужнике одговорности. Јер сви се писци слажу да би било **неправично**, ако би се дужници ослободили одговорности само за то што је повериоцу нестала меница. Због тога дух закона налаже да се амортизанту признаду сва права из нестале менице. **Одговорност регресних дужника** не оснива се само на протесту него и на њиховим потписима на меници. И кад се они исплатом амортизанту ослобођавају одговорности према сваком па и према трећем лицу, у чијим се рукама евентуално налази амортизирана меница, онда нема материјално правног разлога да амортизант изгуби право наплате према регресним дужницима. Спорно је питање само о начину на који треба изискати протест кад је меница нестала пре

доспелости, пошто о томе постоји празнина у закону. А у случајевима сукоба између духа и текста закона једини је излаз да се текст протумачи или **измени или допуни**. И кад је већ законодавац учинио један изузетак о изискивању протеста због непријема, — онда тај изузетак треба проширити и на овај случај и допунити одредбу § 91 м. з., јер законодавац је дужан да учини све што треба да се сва лица која су несталу меницу потписала одреже у обавези, иначе би амортизационим одлуком стекао мање права но што их је имао по несталој меници, а и то је противно основним начелима о амортизацији исправе.

Ову допуну треба учинити у толико пре, што се у мотивима комисије признаје да амортизацији менице није обраћена довољна пажња. А то је потврдила и друга комисија при изради новог пројекта, која је ствар поправила, али само упола т. ј. за менице протестиране пре нестанка, а за непротестиране оставила и даље отворено питање.

III.

Неки писци, увиђајући неправду која се чини амортизационој ослобођењем регресних дужника, препоручују да би се амортизационој помоћи на тај начин што би изискао **дупликат** менице и по њему подигао протест због неисплате, па на основу одлуке о амортизацији првога примерка и протестираног дупликата да подигне тужбу против регресних дужника. Тако то питање схвата и немачка пракса.

Међутим и ово изискивање дупликата има својих незгода јер:

- а) ако доспелост пада ускоро после нестанка менице (нпр. ако је меница послата поштом ради протестирања, па је успут нестала) онда амортизационо нема времена ни могућности да благовремено изиште дупликат.

- б) По § 63 мен. зак. дупликат се може изискати кад је у несталом примерку било означено да је то „прва меница“. Јер, ако је место за ознаку броја примерка остало неиспуњено, сматра се, да се издавалац оградио од обавезе за издавање дупликата, те се дупликат не може тражити.

- в) По мишљењу Шт. Штранца (XIII. стр. 705) дупликат може тражити само онај индосантар у чијим се рукама налази први примерак, јер за овакав случај одлука о амортизацији не може да замени оригиналну меницу.

Према томе ни тражење дупликата не може да попуни ову законску празнину.

Најзад, питање је може ли се на основу § 257 в. п. тражити издање нове менице на место амортизиране? О томе Шт. Штранц (стр. 705) изречно вели: погрешно сматра Јакоби, да амортизационо може на основу одлуке о амортизацији **тражити нову меницу**. Јер законска одредба о издавању нове исправе односи се на поједине врсте дугорочних исправа, као што су акције, уложне књижице и т. д. За менице важе одредбе меничног закона. И кад мен. зак. има нарочиту одредбу о дупликатима менице, онда се не може преко тога да тражи још и издање нове менице. Од овога се изузима једино случај амортизације бланко менице, јер она

док се не испуни још није меница. Али за менице и чекове као краткорочне циркулационе папире не важи одредба в. п. о издавању новог примерка.

Са овим гледиштем слажу се и други писци (Мајер и Брајт). Ово се гледиште мора и код нас усвојити.

IV.

Из напред изложенога излази да се амортизанту, у случају нестанка менице пре доспелости не може на други начин помоћи, сем да се у новом пројекту унифиц. мен. зак. у § 91 дода нов II став који би гласио: „На исти начин ће се поступити и у случају ако је имаоцу нестала меница пре доспелости да би одржао регрес против издаваоца и индосанта“.

Овакво решење овог питања одговара и духу закона и правичности а и заштити меничне циркулације, пошто се кредитна важност менице оснива поглавита на потписима регресних дужника.

Најзад оваквом решењу овог питања не смета ни Женевски споразум, јер је у чл. 9 споразума о међународном меничном праву предвиђено да ће у случају нестанка или уништаја менице важити одредбе закона места плаћања, што значи да је прећутно остављено чланицама уговорницама, да питање о амортизацији менице регулишу према својим локалним приликама.

Како нови пројекат унифиц. мен. зак. још није поднесен Народној Скупштини, ми истичемо предлог да се попуни ова законска празнина и амортизанту признаду права према регресним дужницима и онда ако је меница нестала пре доспелости.

Др. Радоје Вукчевић, адвокат — Београд.

Награде за рад у кривичним предметима

Кад смо од Министарства правде у 1929 год. тражили доношење Правилника о адвокатским наградама, ми смо поред осталих случајева, за доказ немогућег стања, наводили и две одлуке истог суда, који је истог дана, за исти износ, у једном случају досудио Динара 20.000.— а у другом Динара 300.—. Кад смо у 1935 тражили јединствен трошковник за целу државу, који прописује § 28 Закона о адвокатима, ми смо имали небројено одлука разних судова које су одисале неједнакошћу, неправичношћу и гажењем, како постојећих прописа о наградама, тако и свих обзира према адвокатском реду и њиховом раду.

За време од прве две године важења постојећег трошковника, адвокатске коморе улагали су много труда, да судове убеду у потребу дословне и једнаке примене. Благодарени ставу највиших судова, који је од првог дана био исправан и законит, то је коморама великим делом и успело, иако изузетни поступци још нису изчезли.

Постојећим трошковником расправљено је само питање награда у грађанском парничном поступку, али не и на свим оста-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

лих пољима адвокатске делатности, која је све неопходнија, у колико су законски прописи многобројнији и привредни односи компликованији. Недостатак сваког правилника најтеже се осећа у кривичним предметима, где је потреба правилника најоправданија. Ту се најчешће ради о одбрани слободе лишених, који ни из далека нису у таквим приликама да би се с њима на равној ноzi могло преговарати и уговарати. Ако заступник оштећеника може са властодавцем без повреде професионалне етике закључивати уговор о награди — са лицима из истражног затвора такво уговарање не мора увек бити у складу са етичким појмовима. Иако се прилике у нашим истражним затворима побољшавају, оне су ипак још увек такве, да је наш притвореник спреман на све, само да што пре дође у слободу. Такав очајник у стању је да потпише сваку обавезу која му се предложи. А такво стање, према податцима које наша комора поседује, до данас није искористио ниједан адвокат, нити било који од њих са притвореником у истражном затвору икакву награду уговорио. Шта више адвокати етику своје професије сувише цене, да би са притвореницима у истражном затвору о хонорару уопште и разговарали, а камо ли уговоре стварали. Све се препушта накнадном споразуму из слободе, или оцени суда, ако до споразума не дође. И због тога никада нико нерентабилнији посао није водио од бранитеља, који многе дане проведу у расветљавању најтежих проблема, али ипак на крају свега остају и без своје минималне награде.

Велики део одговорности за ово стање носе наши судови, који знатним делом још нису схватили значај одбране, за окривљене и за целину. Не само да наши судови не признају савесним одбранама њихову праву цену, ако се она новцем уопште може мерити, већ је неједнакост на овом пољу још и данас далеко упадљивија од неједнакости која је била правило пре данашњег трошковника за приватно-правне спорове. Истих дана у истом суду десило се да се за одбрану лица које је окривљено за један од најлакших престапа, досуди Динара 5.000.— иако је цео поступак обављен за непуна три сата, а бранилац очекивао једва десети део досуђене награде. Међутим истом браниоцу кад је бранио друге окривљенике, за 159 разних дела које је оптужница подвела под § 215 и 337 К. з. — исти суд у другом саставу досудије је свега Динара 5.000.— иако је претрес трајао пуна 39 дана, а темељита одбрана преко три сата.

Да би разлика била видљивија, у првом случају оштетни захтев износио је свега 35.000.— дин. а у другом тај је захтев прелазио Динара 2,777.000.—. Апсолуторна пресуда у првом случају била је несумњива, а у другом случају за њу се данима и месецима морао борити савесни бранилац, не пропуштајући ниједан детаљ и прикупљајући ради одбране, преко 100 разних исправа, за време од близу пет година дана. Ако је за први рад бранилац очекивао награду од 500 дин. а добио десет пута више, за други је добио 5.000 дин. а очекивао је двадесет пута више. Кад је изречена апсолуторна пресуда, којом је окривљенику спашена слобода, част и пензија, а искључено плаћање огромног оштетног захтева, бранилац је морао да каже: „задовољан сам“. И он је

заиста био задовољан применом закона према оптуженом у погледу одговорности, али не и према њему самом у погледу награде.

Да је награда тражена специјалним актом, суд би исту по другој алинеји § 323 у вези § 322 Ксп. досудио решењем, противу којег се може жалба изјавити. Све је то могло бити од одбране до пресуде, па чак и после ње за време од читаве године дана, док право на награду не застари. Међутим бранилац је награду тражио на крају своје одбране, кад судови без икакве законске потребе често постављају стереотипно питање о награди и траже изјашњење. Зато је суд награду расправљив путем саме пресуде, те је такву одлуку могуће нападати само призивом на основу § 323 у вези § 332 К. п. А такав призив био би уложен формално противу једног неправичног дела пресуде, а стварно противу свога властодавца, чији су највиталнији интереси у браничевим рукама.

Због свега тога може се најчешће десити, да са висином награде не буде задовољан ни адвокат ни штићеник. Ако је адвокат незадовољан, он би у погледу казне пресуду нападао на штићеникову корист, а у погледу награде на његову штету. Ако је штићеник незадовољан, он би био лишен правног лека, или би од адвоката тражио да и у питању награде пресуду напада у штићеникову корист, а на штету свог истог браниоца, који би се тим путем метаморфозирао у свог властитог противника.

Иако је овакав призив нелогичан, иако га Београдски апелациони суд сматра недопуштеним, Касациони суд морао би право на призив ипак признати, јер то право јасно изражава прва алинеја § 333 у вези § 332 К. с. п. Свакако у таквом призиву не би било много етике, те за то сваки савесни бранилац радије капитулира пред незаконитошћу, него што ће изнад поверених му интереса штићеника уздићи свој властити бранилачки интерес. Тако је било и у овом конкретном случају, али све то ипак није била неутешнија појава. Најтеже је од свега гледиште једног од одличних судија, изражено у дискусији по овом случају. По судијином уверењу награда за рад од скоро два месеца и за припремање исправа ради одбране које је годинама трајало, довољно је хонорисао са Дин. 5.000.— „јер ни судијина плата за то време није била већа“.

Да оваква гледишта не би постала правило, а професионална етика одвела у одбијање одбране под сличним приликама, потребно је анализирати прописе и уверити се, да слична пракса и схватање не воде ничему, а најмање примени закона.

Право на бранилачку награду признају прописи из §§ 317, 322 и 323 К. с. п. По последњој алинеји § 322 К. с. п. суд награду одмерава на основу важности предмета и показаног труда. Кад ова два основна услова анализирамо, онда долазимо до 3 елемента, које суд при одмеравању награде мора имати у виду, и то: оштетни захтев, обим рада и квалитет одбране. Сва три елемента су више су прецизна, да суд о њима никада не може бити у заблуди.

Оштетни захтев опредељен је без изузетка, а мора бити опредељен на основу прописа из §§ 6, 105, и 297 К. с. п. Уложени труд

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.un...

односно обим рада пре претреса и на претресу видљив је из списка и доказа. Квалитет одбране најлакше је оценити, јер је одбрана кључ проблема, коју судије дословно прате, и на основу које стичу своје убеђење.

Ако постоје прописи, који нам дају три сигурне базе за судску одлуку о награди, не постоји ипак никакви специјални прописи, које би нам дали полазне и завршне тачке, односно границе за награду. Али ако нема специјалних прописа о висини бранилачке награде, постоје аналогни прописи о сличном раду у грађанским споровима. Кад би се у грађанском спору радило о вредности у Дин. 2,777.000.— па се до пресуде на расправама провело 39 дана — минимална награда за цео тај посао изнела би Дин. 668.418.— Награда би била иста, без обзира да ли је пуномоћникова реч првокласна или просечна.¹⁾

По чему онда да та награда буде мања кад се питање одговорности расправља по кривичном, а не по грађанском поступку? По каквој логици награда сме бити мања, кад се у одбрану по сили прилика улаже далеко више труда него у заступање. По чему би морало бити разлике у награди, кад кривични поступак захтева већу брижљивост, јер су свакако живот, слобода и част знатнија правна добра од имовинских права?

Да разлика у поступку нема свога оправдања, знаће најбоље они правници за које није тајна, да се сатима паметне ствари не могу у пледоајеу низати, без многих претходних, непроспаваних ноћи. Да је разлика која се прави између два поступка немогућа, оцениће најбоље сви сарадници правосуђа, који знају да се после одбране па све до пресуде, а ако је неповољна и после ове, проведу многе бесане ноћи. То ће све знати и понеки судије који без папира у руци и по које грашке зноја на лицу, не могу на правничким састанцима или вечерама, ни кратак поздрав или здравицу одржати, а камо ли давати одбране, израз људског срца, душе, интелекта и воље, најузвишенијег што, је Бог човеку поклонио.

Најзад неправде у овом погледу постају видљивије, ако све ово сравнимо са случајевима кад бранилац награду не тражи од кривичног, већ од грађанског већа, у посебном грађанском спору. Такав спор против прописа из § 27 Зак. о адвокатима могућ је, али не ради остварења уговорене, већ само минималне награде. Најглавнија база за такве спорове јесте вештачење, које суд обавља помоћу адвоката, или по својој властитој оцени. И вештаци и суд за основицу увек узимају изложена три елемента, те тако врше издесно изједначење, између адвокатског рада у грађанском и у кривичном поступку. Такво логично схватање грађански судови без изузетка преносе у своје пресуде. Па зашто онда на истој правичној висини не остају и у свим случајевима, кад питање расправљају сами без икаквих вештака, као што је то случај у кривичном поступку? Зар иста основица и исто мерило нису за сва-

1) Према правилнику од 6 фебруара 1936 г. минимална награда у грађанском спору за износ од Дин. 2,777.000 изнела би Дин. 668.418 кад би расправа трајала 39 дана, а сваког дана по најмање 5 сати, колико је трајао претрес по овој кривци.

ког, ко објективно ради и савесно мисли, а камо ли за судију, који је позван да решава најкомплицованије правне проблеме?

Разлика између награде коју би за исти посао адвокат добио у грађанском спору, и награде која му се великодушно поклања у кривичном спору, наморава и на размишљање и на исправљање грешака, како судија, тако и адвоката. Док судије не увиде да су на погрешном путу у овом питању, и да се каткад у висине теже уздижу кад се ради о њиховим колегама, него о осталим грађанима, — адвокати се морају уздржавати од сваког тражења награда у кривичном спору. Не буде ли штићеник увиђан, ту је награду боље поклонити, него се излагати сличним омаловажавањима. А најзад ако се не ради о нејаком браћенику, најбољи је накнадни споразум по сваку цену или у крајњем случају грађански спор, али опет никад — уговарање у истражном затвору, на које оваква пракса упућује, противу свих позитивних и етичких обзира.

Код одлука кривичних већа о наградама, не само што греше судови, већ нам ни закон тачно не каже: да ли одлуке у кривичном поступку уопште претстављају извршни титулус. Према г. Доленцу, јер остали коментатори то питање не додирују, кривични суд је надлежан само да утврди награду, али не и да је досуди. Из тога би произашло да ако дужник ту утврђену награду не плати, пресуду о плаћању може донети искључиво грађански суд у редовном грађанском спору. То гледиште у неколико дели и наш Одвeтник.²⁾ Међутим тако није, јер појам „утврђење награда, из § 322 К. с. п., не значи претходно, већ коначно решење покренутог питања. У противном кривични суд постао би вештачки форум за грађанско суђење. Поред тога грађански суд морао би поштовати „утврђење“ кривичног суда, без икакве могућности да у износу било шта мења. А из тога би произашло, да кривични суд који је деградиран на степен вештака у овом питању, ипак прејудуцира одлуку грађанског суда, који пресуду доноси.

Да је досуда кривичног суда дефинитивна, ако је одлука извршном постала, произилази и из § 323 К. с. п. Тај пропис као што је наглашено, даје две могућности досуде: путем пресуде и путем решења. Зар извршна пресуда о свему, па и о трошковима, није увек извршни титулус, за све што је њом покренуто и расправљено? Кад тако не би било, онда би о истом питању могли имати две одлуке: кривичног и грађанског већа. А такву могућност искључују и закони и правна логика, која за један проблем судску машину покреће само један пут, а никада више пута, изузев у поступку понављања.

Наравоученије из свега овога било би, да се што пре донесе правилник о наградама, за све послове који се обављају по кривичном судском поступку. Да би нејаки били заштићени, потребно је предвидети извесни имовински минимум, који се може поклапати са неутуђитим делом, а који би овлашћавао на бесплатаног браниоца у свим кривичним споровима. Ко се том привиле-

гијом не може користити, морао би у погледу награда неминовно бити изложен истим обавезама, којима су изложене све странке у грађанском парничном поступку.“)

Љубомир Н. Милојковић, секретар Апел. суда — Београд.

О искључењу удове из удовичког уживања

У „Политици“ бр. 11264 од 10 октобра 1939 г. (в. Бранич — свеска за октобар тек. год., стр. 609—610) нотирани су из судске праксе случај, по коме је Касациони суд стао на гледиште, да може не само муж за живота свога искључити жену из удовичког уживања после његове смрти, позивом на §§ 108 и 110 у в. § 417 грађ. зак., у случају да је вероломно напустила мужа за живота, већ да то право припада и наследницима декујуса.

Досадашња јуриспруденција пак била је мишљења, да је само мужу резервирано право да по § 110 грађ. зак. искључи супругу из права на удовичко уживање у случају вероломства, а да оспоравање тога права од стране наследника удови није могло проћи на ове по смрти мужа.

Сада пак овом најновијом одлуком Касационог суда мења се из основа досадашња пракса, јер се даје много шири смисао законским прописима који говоре о оспоравању удови уживања на заоставштину не само од стране мужа већ и од стране наследника.

Поводом тога сматрамо за потребно да ово питање узмемо у разматрање и укратко видимо који су разлози руководили досадашњу јуриспруденцију, да наследницима уопште не допушта да и они могу оспоравати удови покојниковој право уживања заоставштине услед тога, што је вероломно напустила свога суп-

*) По § 128 Гр. п. п. заступање преко адвоката обавезно је у свим споровима преко 12.000 дин. По § 165 Г. п. п. свако лице сиромашног стања има право на бесплатног пуномоћника.

По § 60 К. с. п. само окривљеници за дела која се угрожавају смрћу, заточењем или робијом преко 5 године, морају имати браниоца, којег по потреби сам суд одређује. Дела за које је одбрана факултативна, претстављају по сваког грађанина много далекосежније последице од сваког грађанског спора. Према томе било би логично, да се и у овом погледу оба поступка изједначе и правна помоћ учини обавезном за све преступе и злочине. Ван те обавезе остали би само иступи, исто тако као што су у грађанском поступку остали мањи спорови испод 12.000.— динара.

Свакако принцип бесплатног заступања из грађанског парничног поступка, пренео би се и у кривични поступак за сва сиромашна лица. На тај начин нејаки би се заштитили, а економски јачи преузели би на себе и један део њихових обавеза.

Исти разлози који у грађанском поступку намећу обавезно заступање, диктирали би и у кривичном поступку обавезно бранeње. По оба поступка није у питању само приватни интерес, већ и општи интерес доброг правосуђа, из којег треба уклонити све што поступак кочи или отежава, а у правосуђе хаос уноси. Најзад, принцип материјалне истине у грађанском поступку може имати само мањи, али никад већи значај од истог принципа у кривичном поступку.

руга, већ да је се то право, као лично право, смрћу њенога мужа гасило. Исто тако, потребно је да се, паралелно са овим првим досадашњим гледиштем јуриспруденције, обазremo и на нову судску праксу, изражену у овој најновијој одлуци Касационог суда, која напротив налази да и наследници могу оспоравати удови право уживања, ако се утврди да је ова свога супруга вероломно оставила.

Као што смо напред навели, према досадашњој судској пракси једино је припадало право мужу, да он за живота покрене питање жениног вероломног напуштања у циљу лишења права удовичког уживања и када се ови узроци вероломног напуштања утврде, удова је губила право уживања заоставштине *eo ipso*, на пр. случај код Ивановића судске праксе за 1930 год., стр. 102.

Према томе, да би било места искључењу удове из уживања заоставштине покојникове због њеног вероломства, нужно је било да је то вероломство учињено за живота супруга и на његову иницијативу. Нема ли те иницијативе од стране супруга за време његова живота, нико други ово није могао покретати и учинити, већ је то право престајало смрћу покојниковом, пошто се сматрало да је то *jus in personam*.

Насупрот томе гледишту, поникло је ново гледиште у цитираној одлуци Касационог суда да право оспорења удови уживања покојникове заоставштине у случају вероломног напуштања свога мужа, не сматра се угашеним смрћу супруга и да то право прелази и на његове наследнике, те да се и њима признаје да као интересенти траже заштиту својих наследних права, јер би вршењем овога права од стране удове њихови интереси били угрожени и окрњени.

Другим речима, ово им се право признаје стога што се сматра да право уживања, у оваквој ситуацији, тангира интересе наследника и да је стога баш у духу закона да се даде могућност и наследницима да они заштите своје интересе.

Из овога што смо досада изложили, види се да су ова два гледишта јуриспруденције у опречности једно с другим, те да је оваквим двостраним тумачењем законскога текста доведено у питање, које је од ова два гледишта тачно и исправно. Несумњиво, да су оба гледишта узела за основу прописе који говоре о овој материји, али је исто тако тачно, да једно поред другог не може постојати, већ напротив једно друго искључују. На тај начин, имало би бити тачније оно гледиште које је ближе духу и слову закона и уз то одговара више правди и правници. Ако се тако схвати питање признања или непризнања удови њеног удовичког уживања на заоставштини пок. јој мужа, када стоји случај њеног вероломног напуштања, онда се долази до закључка да је друго, данашње, најновије тумачење, по нашем мишљењу, тачније и исправније.

У прилог томе, да је ово друго тумачење боље и тачније, излази и из тога факта, што дајући екстензивно тумачење прописима које тумачи и на које се наслања, не чини никакав уштрб њиховој садржини и смислу.

Из овога што је до сада речено, налазимо да је до доношења новог грађанског законика за целу државу желети, да се омогући и даде путем јуриспруденције шири замах и значај појединих законских одредаба, међу којима и овај, који је предмет овога нашега чланка, — како не бисмо дошли у положај да се строгим тумачењем законских прописа брани неправо, а што није хтео ни законодавац. Овом пак новом одлуком даје се могућност да се наше наде остваре и даде појединим законским прописима потребан еластичитет који изискује и императивно налаже развој данашњег времена и изукрштаност друштвених одношаја.

СУДСКА ПРАКСА

Прописи §§ 88 и 89 к. з. нису проширени и на кривична дела учињена путем штампе. (Касациони суд у Новом Саду бр. Кре 201/32 од 9 септембра 1933 год.)

Окружни суд у С. пресудом својом бр. Кшт. 1/1932 од 6 марта 1933 г. прогласио је кривим I. опт. Б. Н. што је као одговорни уредник Југословенског Дневника, који излази у С. 13 децембра 1931 г. у броју 334 истог листа оштампао чланак под насловом: „Србобран у оквиру децембарског осмеха“ и у истом следеће инкриминисане речи....“, и од једном мађарски поп и један српски учитељ појављују се на позорници. Настала је огорчена борба око детета. Поп тврди моје је мађарче. Доказује један, доказује други. Обојица доказују“. Дакле, путем штампе о једном лицу износио је неистините чињенице, које његовој части, добром имену и друштвеном угледу могу наудити, чиме је починио преступ клевете путем штампе из чл. 52 од. 1 зак. о штампи, на га суд осуђује и т. д.

II. опт. К. Г. ослобађа се од оптужбе на основу § 280 к. п. због претула клевете путем штампе из чл. 52 од. 1 зак. о штампи.

Поводом ревизије и призива Одељења Б. Београдског Касационог суда донело је ову пресуду:

Касациони суд ревизије одбацује, а призив приватног тужиоца због благе казне одбија и т. д. а са ових разлога:

Противу пресуде Окружног суда у С. уложили су правне лекове и то опт. Б. Н. ревизију, због повреде материјалног закона из § 337 тач. 1/а к. п. да не постоји означено дело, пошто у инкриминисаном чланку нема означена, да се исти односи на приватног тужитеља, јер у С. има и других мађарских попова сем тужитеља, а акт апостолске администрације у С. бр. 4938/31 није доказ о томе.

Касациони суд је нашао, да се ови наводи односе на питање оцене прикупљених доказа на главном претресу и чињеничног стања, а ово питање према §§ 274 и 335—337 к. п. не може бити предмет ревизије, те не постоји наведена повреда закона.

Даље је истакао повреду материјалног закона из § 337 тач. 1 в к. п. јер према измењеном чл. 33 зак. о штампи чл. 11 од 6 јануара 1929 одгоп нарају заједно писац, уредник, издавач, штампар и растурач, као саучесници кривичног дела по начелима кривичног и зак. о заштити државе, а суспендијарно тек по закону о штампи. Према томе треба, да се примене одредбе кривичног закона, нарочито с обзиром и на то, што набрајање у чл. 89 зак. од 16 фебруара 1929 г. изричито наређује, да општи део кривичног законика изузетно од прописа § 13 пом. закона важи и за специјална дела зак. о штампи, те у колико се њима нарочито што другачије не наређује. Нигде нема такве одредбе, према којој не би било места примени §§ 88 и 89 к. з. у погледу чл. 33 зак. о штампи. Приватни тужитељ је дужан, да тужи све учеснике; а не само неке од њих, јер кривични закон стоји на становишту недељивости тужбе у случају, ако је дело извршено у учешћу. Тужба је

Међутим поднесена само противу уредника и писца, а није поднесена и против издавача и власника листа, који је познат и приват. тужиоцу. Према томе, кад тужитељ није и ову двојицу последњих тужио, из ове конкluentне радње несумњив је закључак, да је насрам њих одустао од тужбе, па следствено напред изложеноме одустао је од тужбе и насрам оптужених.

Ценећи предње наводе Касациони суд је нашао у погледу чл. 89 зак. о штампи да су таксативно предвиђени сви случајеви у којима може бити места примени одредаба из општег кривичног законика, по кривичним делима из закона о штампи, па како у навед. чл. 89 зак. о штампи важност одредаба из §§ 88 и 89 к. з. није проширена и на кривична дела учињена путем штампе, то су неумесни сви напред изложени наводи и закључци у ревизији о одустанку приватног тужиоца од тужбе насрам оптужених по овоме предмету. Према томе не стоји ни наведена повреда зак. из § 337 тач. 1 в. к. п.

Најзад, истакнута је повреда из § 337 тач. 1 г. к. п. али није навео у чему се та повреда састоји, те се ова повреда изнета у ревизији у смислу § 340 од. 1 к. п. није ни могла узети у оцену.

Стога је Касациони суд ревизију у погледу повреде из § 337 тач. 1 а и в. к. п. морао одбацити на основу § 345 од. 1 тач. 2 к. п. као очигледно неосновану у погледу повреде из § 337 тач. 1 г. к. п. па на основу § 345 од. 1 тач. 1 к. п. одбацити као недопуштenu.

Приватни је тужилац уложио ревизију у погледу опт. К. Г. због повреде материјалног закона из § 337 тач. 1 а. к. п. јер да је дело и за њега доказано казивањем В. Н. али Касациони суд налази, да се ови наводи односе на питање доказа, па како ово питање према §§ 274, 335—337 к. п. не може бити предмет ревизије, то је исту у смислу § 345 од. 1 тач. 2 к. п. морао одбацити као недопустиву.

Поред овога прив. тужилац уложио, је призив због благе казне, одлуке суда о трошковима и о упућивању на редовни пут за оштету. Касациони суд је нашао призив у погледу казне неоснованим, а у осталом делу призиву дао места.

Предлог за гоњење по делу из § 380 к. з. има се ставити у року од три месеца од дана пријема тужбе или платежног налога, а не од дана извршене исплате дуга.

Апелациони суд решава, да оптужби нема места и кривично поступање обуставља на основу тач. 3 § 208 к. п. и т. д.

I.

По одбачају кривичне пријаве од стране државног тужиоца у Н. С. решењем бр. КК. 148/1936 преузео је гоњење приватни учесник М. С. и подигао оптужницу противу А. Ж. оптужујући га, што је после 2 новембра 1935 год. издао налог судском извршитељу Н. Б. из Н. С. да спроведе оврху противу приватног учесника, ради 750 дин. т. ј. што је судским путем тражио обезбеђење и наплату остатка главнице од 750 дин. са интересом и ако је знао, да му је овај дуг од стране приватног учесника у целини био измирен до 2 новембра 1935 г. услед чега је приватни учесник био приморан платити му 590 дин. главнице, 88.50 дин. интереса и неосновано проузрокованог трошка у износу 158 дин. укупно 836.50 дин. чиме да је починио преступ из § 380 к. з.

Апелациони суд у Новом Саду, Копа 306/1937 од 1 јуна 1937 г. к. з. гони по предлогу, да је предлог за гоњење закашњен, јер је приватном учеснику препис тужбе ради наплате дуга био уручен 10 априла 1934 год. према чему је приватни учесник тога дана сазнао за кривично дело и учињеноца, па је предлог за прогон морао бити стављен у смислу § 85 од. 2 к. з. најкасније 10 јула 1934 г. Међутим, кривична пријава у предметном случају је поднета тек 3 фебруара 1936 г., те је према томе, предлог за прогон закашњено стављен, па је на основу изложенога ваљало одлучити, да оптужби нема места и кривично поступање обуставити на основу § 203 бр. 3 к. с. п. и т. д.

Апелациони суд у Новом Саду Копа 306/1937 од 1 јуна 1937 г.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

II.

По одбачају кривичне пријаве од стране Др. тужиоца у Н. С. решењем КК. 765/1935 оштећени је преузео гоњење и подигао оптужницу противу К. С. што је 11 децембра 1934 г. поднео меничну тужбу Среском суду у Н. С. противу оштећеног Р. С. за дуг од 130 дин. и противу истога издејствовао менични платни налог I мен. 658/1934 за 130 дин. глав. дуга и 83,57 дин. нарничних трошкова, па је на основу овог меничног платежног налога преко извршних власти извршио наплату од оштећеног суму од 213,57 дин. колико му је суд досудио и ту је наплату извршио у месецу мају 1935 г. и ако је још у јануару месецу 1935 г. позитивно знао, да му је оштећени остатак дуга од 130 дин. исплатио 30 јула 1934 г. чиме да је починио преступ из § 380 к. з.

Апелациони суд установио је, да се оштећени у току крив. поступка није уопште придружио истом ради остварења свога тачно означеног приватно правног потраживања, према чему по § 6 од. 7 к. п. у в. § 295 од. 3 к. п. није стекао својства приватног учесника.

Како се пак у предметном случају ради о делу за које се гони по службеној дужности, а државни тужилац је пријаву одбацио, гоњење може преузети и оптужницу подићи по § 53 к. п. прив. учесник, па обзиром да оштећени према напред наведеном није приватни учесник, то у конкретном случају нема захтева овлашћеног тужиоца.

Поред овога је иначе предлог за гоњење закашњен, јер је оштећеном менични платни налог био уручен 3 јануара 1935 г. према чему је оштећени тога дана сазнао за кривично дело и учиниоца, те обзиром да се кривично дело у питању гони по предлогу, то је исти имао бити стављен најкасније 3 априла 1935 г. а кривична пријава у предметном случају је поднета тек 5 јуна 1935 г. те је исти закашњен.

На основу свега изложенога обзиром да нема захтева овлашћеног тужиоца, као ни потребног предлога за подизање оптужбе, ваљало је одлучити на основу § 208 бр. 3 к. п. да оптужби нема места и кривично поступање обуставити.

Апелациони суд у Новом Саду, Копа 493/1936 од 20 октобра 1936 г.

Бесправно ловљење дивљачи на државном добру и одношење исте је дело из § 316 бр. 4 к. з. (Касациони суд у Новом Саду бр. Кре 214/1939, од 7 новембра 1939 год.).

Окружни суд у С. објавио је пресуду бр. Кзп. 215/1931 од 26 марта 1934 г. којом је прогласио кривим опт. В. П. што је неустановљеног дана 1930 г. у К. у шуми државног добра „Беље“ убио две срне у вредности 2000 дин. те их одузео у намери да присвајањем истих прибави себи противправну имовинску корист из којих доказних чињеница излази кривично дело преступа крађе из § 314 од. 1 ст. 2 к. з.

Стога Окружни суд као кривични зборни суд осуђује опт. В. П. на основу § 314 од. 1 ст. 2 к. з. и т. д.

Поводом ревизије и призива Одељење Б. Београдског Касационог суда у Н. Саду донело је ову пресуду: Касациони суд уважава ревизију д. т. изјављену због повреде мат. закона из § 337 т. 2 к. п. на штету опт. В. П. те поништавајући пресуду окр. суда у погледу овог оптуженог за дело учињено на штету државног добра „Беље“ квалификује ово дело као злочин из § 316 тач. 4 к. з., те осуђује опт. В. П. на основу § 316 од. 1 к. з. и т. д. а са доле наведених разлога.

Против пресуде окружног суда државни тужилац је уложио и то: призив, због благо одмерене казне и ревизију, због повреде материјалног закона и из § 337 т. 2 с. кр. п., што је Окружни суд у даном случају погрешно примењено § 314 од. 1 ст. 2 кр. з., пошто држ. добро „Беље“ припада држави, дакле јавној установи, која експлоатише исто у сопственој режији, да би на тај начин, обрађивајући га рационално, приходима од истог послужи само и једино општем интересу.

Касациони суд је нашао: да из чињеничног стања установљеног од стране Окружног суда у напад. пресуди произлази: да је оптуженик В. П. означеном приликом у оптужници у шуми државног добра „Беље“ убио две срне и одузео их у намери да присвајањем истих прибави себи противправну имовинску корист. Према чл. 1—3 закона о организацији и уређењу

WWW.UNILIB.RS

државног добра „Беље“ у Барањи од 31 децембра 1921 г. (Служ. новине бр. 66/922), помен. добро „Беље“ државна је својина, које држава обрађује и експлоатише у својој режији, а у циљу да се најрационалнијом обрадом и експлоатацијом постигну приходи што већи за Државу. Помен. добро, дакле, **припада Држави као јавној установи** и приходи добивени експлоатацијом истог добра намењени су и служе једино општем интересу. Према чл. 3 пом. закона, Министар Финансија води надзор над радом и администрацијом имања и према прагматици коју је он прописао за чиновнике овога имања, исти чиновници се сматрају као и остали државни чиновници само под специјалним условима. Држава, као јавна установа, преко постављених органа а у смислу навед. закона, све ствари које се на пом. имању налазе њена су својина, а овде несумњиво спадају и срне, које живе на истом имању, има за дужност да чува у сврху прибирања прихода намењених циљевима од општег а не приватног интереса. Према томе, у даном случају ради се о крађи ствари из простора који припада јавној установи и које ствари ова чува као своје у општем интересу а према оваквом правном становишту дело оптуженога описано у диспозитиву пресуде Окружног суда садржи сва битна обележја злочинства крађе означ. у § 316 т. 4 кр. з. следствено овоме, Окружни суд, подводећи ово дело под пропис § 314 кр. з., применио је у даном случају такав кривични закон који се на њ не може применити, а таквим својим поступком учинио је повреду материјалног закона означ. у § 337 т. 2 с. кр. п. Стога је Касациони суд, уваживши ревизију државног тужиоца, донео је пресуду као у диспозитиву.

Бранко Јевремовић,
апелациони судија из Новог Сада,

Бисину издржавања малолетне деце може услед измењених околности мењати старатељски суд, мада су исту родитељи приликом развода брака споразумно одредили.

Предлагач С. А. поднела је акт старатељском судији Среског суда за град Београд, у којем је претставила, да је још 1928 год. разведен брак између ње и њеног мужа учесника И. и да је пресудом избраног суда наложено њеном разведеном мужу, да на име издржавања њихове малолетне деце Е. и Л. каја су одлуком духовног суда остала на нези и чувању код мајке, даје месечно суму од дин. 1600 до њихове удаје. Од тада је прошло више од десет година и прилике су се и на једној и на другој страни знатно измениле. Учесник И. је ступио у радњу своје браће и са њима је исту временом разгранао у радњу на велико, која само на име годишње порезе плаћа 55.000 динара. Он је затим као сувласник са својом браћом на равне делове стекао и два непокретна имања у Београду, као и два аутомобила. С друге стране њихова деца Е. и Л. постала су у међувремену одрасле девојке, иду у гимназију, па су се и њихове потребе у многоме повећале, а самим тим и издаци за исхрану, становање, одевање, школовање и васпитање, нарочито с обзиром на имовно стање и друштвени положај њиховог оца. Поред свега тога, деца су у последње време почела да побољевају, што је по лекарском мишљењу последица рђаве исхране и становања у нехијенским становима. Стога је молила суд, да донесе закључак, којим ће наложити њеном мужу И. да јој на име издржавања малолетних кћери даје 4000 дин. месечно одн. по 2000 дин. за сваку од њихове удаје.

Срески суд за град Београд као старатељски суд по завршеним извешајима донео је под бр. С—401/38 следећи закључак: **И. малолетне Е. и Л. остају до даље одлуке суда на нези, чувању и васпитању код своје мајке С., и И. учесник И. се осуђује, да на име издржавања малолетних му кћери плаћа месечно по 1500 дин., укупно 3000 дин. почев од 1 јула 1938 с тим, да речене износе доставља најдаље до 5-ог у месецу дечијој мајци С.**

По рекурсу учесника И. Окружни суд за град Београд укинуо је закључак Среског суда, наводећи да су наводи рекурса умесни и основани са разлога: „што су странке у погледу неговања деце и њиховог материјалног збрињавања на случај развода брака међу супружницима власне да се по тој ствари поравнају. Па како се из доказа поднетих у списима види, да су странке согласне како по питању код кога ће супружника деца бити до

удаје на старању и колико ће учесник И. бити дужан давати за њихово издржавање, то је Срески суд погрешно што се поново на захтев предлагача упустио у одлучивање ових питања, јер за ово није имао законско овлашћење — § 118 гр. зак. и § 264 од. 1 зак. о ванп. пост.“

По ревизијском рекурсу предлагача С. Касациони суд у Београду закључком својим Рек. бр. 424/39 укинуо је закључак Окружног суда са следећим разлога: „Срески суд је правилно нашао да се малолетној деци Е. и Л. издржавање има повећати с обзиром на садање материјалне прилике њиховог оца И., које су се у току протеклих 10 година од развода брака знатно побољшале. Ово због тога што обавеза издржавања деце од стране родитеља, установљена законом (§ 115 гр. зак.) зависи од више конкретних околности, које се морају узети у обзир и оцену приликом одмеравања висине издржавања, које један родитељ има да плаћа у случају да деца не живе код њега, а обавеза издржавања пада на њега — §§ 116 и 118 гр. зак. Те околности могу бити различите, а нарочито узраст деце, друштвени положај и материјално стање родитеља, васпитање и врста позива за који се деца спремају и др. Све ове околности нису такве природе да се не могу у току трајања ове законске обавезе издржавања и мењати, било у смислу побољшања или погоршања. Такве промене ових околности морају међутим саме по себи утицати и на величину и обим издржавања, па се не може узети као правилно схватање рекурсног суда, да се обим тог издржавања не може у току трајања обавезе мењати по захтеву заинтересоване стране. То што су родитељи били споразумни о величини овог издржавања не може спречити заинтересовану страну да тражи измену одн. повећање издржавања ако за то постоје оправдани разлози. Јер, обавеза родитеља да издржавају децу не може зависити од њиховог споразума, већ независно од тога њихова обавеза се заснива на законском пропису према деци непосредно, те и она страна која штити интересе деце може поставити захтев да се висина издржавања поново утврди, а према измењеним околностима, које утичу на повећање исте. За такво одмеравање пак у смислу § 264 ванп. пост. надлежан је старатељски суд“.

Рафаило Мешулам,
адвокат из Београда.

Када при уговору о купопродаји простог права истраживања руда и копова, продавац није знао у време закључења уговора да је пронађена на терену тога права каква руда или коп, а купац је за то знао и прећутао је ту околност, онда је такав уговор услед заблуде и обмане ништаван.

У својој тужби поднетој Окружном суду за град Београд под По. 1876/34, тужилац М. Н. као и на усменој спорној расправи навео је: да је са туженицима Ј. Х. Н. и С. П., на дан 16 марта 1934 закључио уговор по коме су туженици уступили њему у својину своје просто право истраживања руда и копова у општини А., које је уписано у рударске књиге на име туженика С. П., за износ од 160.000 д., с тим да туженици задржавају право на све метале који се буду нашли на терену овога права, којом је приликом туженицима исплатио на име капаре 60.000 д. а за остатак цене у 100.000 д. обвезао се да ће га исплатити приликом преноса права на његово име, који су туженици код Рударске дирекције имали да изврше до 30 априла 1934 г.; да туженици, услед њему непознатих разлога, нису хтели пренос да изврше ни о року ни доцније, па је предложио да их суд осуди да изврше на њега пренос простог права истраживања, што ако не учине да му пресуда служи као основ уписа својине поменутога права код Рударске дирекције.

У своме одговору на тужбу и на усменој расправи туженици су навели: да су са тужиоцем заиста закључили уговор од 16 марта 1934 по коме су му пренели у својину наведено просто право истраживања за суму од 160.000 д., али да у моменту закључења уговора нису знали да на терену овога права има руде оникса, што су тек по закључењу уговора сазнали, док је тужилац М. Н. за то знао, јер је био на терену нешто пре 10 марта 1934 па је са најмљеним радницима ископао неколико комада руде оникса, пренео их у свој ауто и однео са собом, што су туженици такође по закључењу уговора сазнали а раније појма нису имали. Па како је ту околност тужилац

при закључењу уговора прећутао, већ је туженицима представио да спорно право купује ради пута и инсталација за суседни терен, то с обзиром да спорно право вреди када на њему не би било оникса 160.000 д. а када је утврђено и тужиоцу познато било да на терену има руде оникса око 4.000.000 д., то веле, јасно је да је тужилац закључио уговор од 16 марта 1934 под обманом и заблудом, који је стога ништаван, па су предложили да га суд одбије од тужбенога тражења.

Окружни суд за град Београд као првостепени, својом пресудом II По. 1876/34 од 4 децембра 1936 г. одбио је тужиоца од тужбенога тражења, налазећи да руде и копове који су државно добро, може да истражује само онај који претходно од државне власти добије право на истраживање, које може бити просто право истраживања које се даје по општинама, и искључиво право истраживања, које се односи на тачно опредељен простор и одређену руду или коп, а да нико не може добити искључиво право истраживања без пристанка простога истраживаоца, и док се просто право даје без накнаде, дотле се искључиво право истраживања и повластица за обделавање пронађених руда и копова даје уз накнаду чл. 15, 21, 25, 26, 28, 29 и 47 Рударског закона. Да према томе имаоц простога права истраживања не зна да ли ће на терену наћи какву руду или коп, те да нада да ће га послужити срећа да у одређеном року нађе на терену какву руду или коп чини битну суштину овога права. Па како се просто право истраживања може и на друга лица преносити, (чл. 22 Р. з.), то овај пренос представља уступање на де једну неизвесну корист, дакле сходно § 789 Г. з. „уговор на срећу“. Суд је нашао да и овај уговор закључен између тужиоца и тужених у погледу туженикових терена на којима су имали просто право истраживања, представља уговор на срећу, наводећи да је битна одлика уговора на срећу, што једна страна даје само наду на извесну корист, а друга страна само прима ту наду на корист која није сигурна, те према томе „ако је страна која даје поуздано знала да никаке користи неће бити и да је нада на корист неоправдана, или ако је друга страна поуздано знала да ће оно што се очекује заиста наступити, онда не постоје услови за важност таквога уговора“, и исти је ништаван. Када је, у конкретном случају утврђено да је тужилац у време закључења уговора а и пре тога, знао да се на терену на коме тужени имају просто право истраживања налази скупочена руда оникс а туженици то нису знали, онда тужилац закључујући спорни уговор, вели суд, није преузео само наду да ће на поменутом терену наћи неку руду или коп, „већ је знао да спорним уговором преузима више од онога што представља просто право истраживања, мада је ово право једини предмет уговора“, па је овакав уговор ништаван.

„Ако је једна уговарајућа страна у моменту изјаве своје воље била у заблуди у погледу онога што обећава или прима, и ако је друга страна знајући за ову заблуду исту искористила закључујући уговор о ствари у погледу које постоји заблуда, онда је такав уговор, налази првостепени суд, закључен уз превару и обману и исти у смислу § 537 Г. з. нема важности“. У конкретном случају је утврђено да је тужилац знао а туженици не, за постојање оникса на поменутом терену, представљајући им чак да му је терен потребан ради пута и инсталација за суседан терен, те је према таквом стању ствари „спорни уговор закључен уз обману и у заблуди без које уговор не би ни закључили, те уговор у смислу § 537 Г. з. нема важности, због чега је и тужбени захтев који представља извршење овога уговора неуместан“.

Београдски Апелациони суд својом пресудом Пл. 563/37 од 9 септембра 1937 потврдио је горњу пресуду Окружног суда, налазећи:

„Да је првостепени суд правилно утврдио да закључени уговор између странака претставља уговор на срећу према § 789 Грађанског закона, пошто је од стране тужених пренето на тужиоца просто право истраживања, које представља уступање једне наде на једну неизвесну корист. Правилна је даље оцена спорнога уговора од стране првостепеног суда по општим прописима Грађ. зак. који говоре о уговорима. Тако правилно узима Окр. суд да сваки уговор мора резултирати на сагласност воља странака у погледу онога што се обећава и прима — §§ 531 и 532 Г. з. С обзиром на то, а како је проведеним доказима у овом спорном случају утврђено, да тужена страна приликом закључења уговора није знала да на уступљеном терену простог права истраживања

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

има руде оникса, — то је тужени у погледу ове чињенице био у заблуди, па и уговор у питању у смислу §§ 537 Г. з. нема важности“.

Закључком Касационога суда, Рев. 2208/37/1 од 11 марта 1938, који ово правно схватање није променио, наложено је Апелациономе суду саслушање сведока Ј. М. и Н. Х. — Н. о околностима да туженицима ни у моменту допуњења уговора од 16 марта 1934 године није било познато да на спорном терену има руде оникса, па је Апелациони суд по саслушању наведених сведока, у својој пресуди Пл. 563/37 од 24 јуна 1938, стекао своје уверење да туженицима та чињеница није била позната, па је позив тужиоца одбацио, а пресуду првостепеног суда потврдио. По ревизији тужиоца на ову пресуду уложеној, Касациони суд изрекао је својом пресудом Рев. 2208/37/3 од 21 јуна 1939, да се тужиочева ревизија одбаци а побијана пресуда Апелационог суда потврди, налазећи, поред осталог, да је позивни суд на утврђено чињенично стање правилно применио материјални закон и дао правилну правну оцену спорне ствари.

Несумњиво је, да је правилна оцена судова о заблуди и обмани и њеном утицају на важност уговора од 16 марта 1934, али је свакако погрешна оцена Окружног суда и Апелационога суда, коју је и Касација санкционисала, о томе да је у конкретном случају закључени уговор, по својој правној природи „уговор на срећу“.

Код свакога уговора на срећу (алеаторног контракта), битно је само то да је његов предмет нала на неизвесну корист (у том смислу говори и § 789 Г. з.), дакле, суштина је у томе што постоји могућност да странка која наду прима, не добије баш ништа, док околност што је извршење уговора везано за извесан ризик губитка или добитка (као н. пр. код спекулативне куповине, закључене у циљу препродаје по евентуално повољнијој цени) не може никада начинити од једнога обичног уговора алеаторног уговор.

У горњем случају, еквивалент који су тужени обећали тужиоцу закључујући уговор о продаји пристога права истраживања није никаква неизвесна нада, већ се он састоји у сасвим позитивној економској користи: у добијању пристога права истраживања за које је плаћена такса, плаћена цена за извршење пробних радова итд. и које само као такво представља предмет уговора, и стицању рудне својине може одвести. Продаја наче или „уговор на срећу“ постоји само између првог имаоца и државе, али када први имаоц стоје право преноси на треће лице, онда о алеаторном уговору не може бити речи, јер објекат уговора није гола нала већ ствар која има своју економску вредност, слично школскоме примеру са срећкама класне лутрије, где се између имаоца срећке и Управе класне лутрије ствара уговор на срећу, док између имаоца срећке и трећег купца овај не може опстојавати, јер он продаје ствар (срећку) која има своју економску вредност изражену у новцу.

А када се стане на једино исправно гледиште да уговор о купопродаји пристога права истраживања руда и копова не представља „уговор на срећу“, кад имаоц тога права који није држава, то право продаје трећем лицу, онда би последица тога била, да би тужени у горе изложеном случају, с обзиром на околност да су туженици просто право продали тужиоцу по цени од 160.000 л. а оно с обзиром на наслага скупцене руде оникса, вреди преко 4.000.000 л., и без обзира на питање о заблуди или обмани, имали право на истицање приговора оштећења преко половине, те би им се такав захтев у спору морао уважити.

Андреја С. Триковић.

адвокатски приправник из Београда.

ИЗ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ

ЗАПИСНИК

XI редовне скупштине Адвокатске коморе у Београду, одржане на дан 29 октобра 1939 године у сали Окружног суда за округ београдски у Београду.

Претседник коморе Владимир Симић отвара скупштину у 9.20 часова.

Пре прелаза на дневни ред претседник позива скупштину, да се сети умрлих колега — чланова Коморе у протеклој години и то: Шкорића Михаила из Шапца, Стошића Душана из Пожаревца, Петковића Добривоја, Вукосављевића Миливоја и Бошковића Драгослава, свих из Београда, Недељковића Владислава и Вукосављевића Драгутина из Ваљева, Богатинчевића Теодора из Београда и бив. адвоката и члана наше Коморе, који је био и заменик претседника Дисциплинског већа Павлићевића Војислава, што скупштина и чини устајањем и узвиком: Слава им!

За овим претседник поздравља изасланика господина Министра правде г. Миливоја Пурића, начелника министарства; претседника Удружења судија г. Војислава Паљића, члана Касационог суда; професора Универзитета у Београду г. Др. Драгољуба Аранђеловића; г. Стојана Јовановића, судског инспектора министарства правде; г. Миодрага Филиповића, претседника Окружног суда за град Београд и г. Ђуро Остојића, судију Окружног суда за окр. београдски, који су присутни на скупштини, што и скупштина чини одмах затим.

После овога претседник поводом десетогодишњице постојања Адвокатске коморе у Београду чини следеће констатације:

а) Кретање рада и пословања саме Коморе и свих њених установа, Одбор је у виду статистичких прегледа изложио у своме овогодишњем извештају.

Није потребно да понављам стања која су тамо изложена јер сте Ви то прочитали у Б р а н и ч у који вам је благовремено достављен. Та стања проистичу из књига и Коморине архиве и она као и свака статистика, дају слику онога што је било по количини, по обиму пословања а наравно не и онога шта је то пословање представљало и по садржини. Да би се та слика употпунила треба имати у виду и све извештаје са свих до сада одржаних скупштина Све је то вама познато, у колико се ко интересовао да ове ствари прати, јер је све штампано у нашем органу Б р а н и ч у.

Када се ради о десетогодишњици нашега постојања, дужност ми је, водећи рачуна о свима нашим колегама који су од њенога почетка вршили функције у свима установама наше Коморе, да нагласим и утврдим: да су сви досадашњи коморини представници обавили своје дужности добро, са довољним тактом и према могућностима са доста успеха.

Довољно је ако за тачност овога трвђења нагласим, да наша надзорна власт, г. Министар правде, није нашао разлога да ма и један једини пут за ових десет година било опомене, било скрене пажњу Комори на закони круг њене надлежности, што значи да она никад није извршила прекорачење у погледу својих функција, својих дужности и својих овлашћења по Закону о адвокатима.

Када се путем закона једном сталежу призна аутономија и када тај сталеж у кругу своје аутономије врши једну делегирану државну власт, онда је овакова једна констатација, после десетогодишњег рада, од изванредног значаја и за тај сталеж и за његову аутономију. Тиме је доказано да је наш рад додељену аутономију заслужио и ту лежи разлог, што је он своју аутономију и сачувао. Зато у будуће може да буде речи само о проширењу наше аутономије, а никако о њеном ограничењу.

б) Циљеви Адвокатске коморе првенствено су моралне природе, а затим су и одбрана права адвокатског сталежа, као и то да адвокати врше своју дужност. Јер адвокатура је вршење једне јавне службе. Ради остварења ових циљева јасно је да је потребна сарадња свих чланова Коморе. Уосталом Адвокатска комора је, по самој дефиницији у закону, целокупан број адвоката уписаних у именик.

После 10 година постојања слободно можемо констатовати, да у позитивању овако постављених циљева наше Коморе ми полако напредујемо. Још нема пуне сталешке свести о томе да је Комора највећа потреба за

саме адвокате, а и вршење дужности према Комори и у самој Комори као њених чланова још није потпуно задовољавајуће. У томе погледу има још доста да се уради. Уосталом за такве циљеве потребно је доста времена.

в) Адвокатура постаје све теже занимање. Ту долазе пре свега у обзир економске прилике нашега народа, а затим и чињеница, да се делокруг адвокатске делатности, која је у закону широко замишљена, путем разних уредаба сужава и извесне функције чисто адвокатског позива преносе на друга занимања и на друга лица.

г) Све ово указује на то, да је питање обезбеђења адвоката и адвокатских породица за случајеве неспособности, старости и смрти од изванредно великог значаја за наш сталеж.

Пензионо осигурање адвоката и њихових породица, онако како је замишљено у закону, на жалост, није могло бити остварено. Искуство нам показује да су оне наше колеге, који нису хтели приступити односно вршити своје обавезе према пензионом осигурању како је оно, у извршењу Закона о адвокатима, у почетку организовано, учинили двојаку погрешку. Прво, према самоме своме сталежу, јер је Пензиони фонд услед њиховог таквог поступка јако ослабљен, и друго, према себи и својим породицама, јер су ретки адвокати који су успели да обезбеде себе и своје породице за случајеве који не бирају ни коме ће, ни када ће да се десе.

Питање пензионог осигурања јесте и остаје најважније питање нашега реда. Оно мора бити решено и оно ће бити стална брига свих преставника Коморе који ће и у будуће доћи.

д) Установљавање Добротворног фонда Адвокатске коморе служи исте циљу, али са веома скромним могућностима. Он може да пружи помоћ где је она хитна и потребна, али помоћ није и не може бити исто што и пензионо осигурање.

Ове године наш Добротворни фонд примио је богат дар. Госпођа пок. Добре Петковића поклонила му је 50.000.— динара и изјавила да ће о годишњици смрти свога мужа поклонити још 100.000.— динара. Ја користим и ову прилику да племенитој госпођи заблагодарим.

Желети би било да имућнији адвокати у виду легата и иначе обдаре овај наш Фонд, јер тиме помажу оне којима је помоћ најпотребнија.

ђ) Штедња у трошковима Коморе и пуна наплата чланских улога јесу два фактора која, добро комбинована, пружају најсигурнији извор прихода за Добротворни фонд, а с друге стране омогућају самој Комори несметано пословање и могућност проширења њене делатности.

У погледу плаћања чланских улога, поред свих успеха који су уз помоћ ранијих скупштина у томе погледу постигнути, стање ствари је још далеко од тога да задовољава. Међутим, то питање пружа најсигурнији барометар за оцену висине и јачине наше сталешке свести, солидарности и расположења читавог нашега реда према Комори и нашој аутономији. То је ствар која се коначно мора да уреди. Нико не може имати права без дужности, а то је принцип који у једној средини правника не би требало да мора да се наглашава.

То стање руководило је Одбор и њенога благајника, као што сте из предлога буџетских позиција могли видети, да и поред чињенице да нас адвоката у именик уписаних има 719, ипак предвидимо, да ће само њих 425 уредно платити у току буџетске године редован члански улог. Мени је колега г. Драг. Стојадиновић пре скупштине сасвим оправдано приметио, да то не одговара броју стварно уписаних адвоката у именик и да је са моралне тачке гледишта незгодно чинити таква јавна признања. Ја сам г. колеги одговорно, а у вези са њему датим обећањем, то чиним и пред скупштином, да он има право, али да поред те стварности из именика постоји и једна друга стварност која проистиче из комориних књига, па кад се ради о материјалним стварима да смо ми морали водити рачуна о овој другој стварности.

Уосталом тако су поступали, сем прве буџетске године, сви Одбори коморе, јер је то налагало стварно стање.

е) Како је то више пута са овог места наглашено, у односима између свих Комора у нашој земљи, као и у Савезу комора као нашој врховној установи, владала је од почетка рада пуна хармонија и узајамно разумевање. Није познат ни један случај начелне природе где Коморе нису наше једно споразумно и компромисно решење.

То је било, што треба нарочито имати у виду, у времену када у јавном животу наше земље појаве оваког хармоничног и споразумног рада нису биле баш тако честа појава. Адвокатски сталеж има и права и разлога да ову чињеницу подвуче, јер она илуструје оне интелектуалне и моралне квалитете који треба увек да карактеришу претставнике правничког реда.

И када се данас у нашој земљи врши извесно ограничење сфера интереса и подела надлежности за вршење јавне власти, што треба да претставља један нови тип државног уређења, ми адвокати можемо са сигурношћу очекивати да то ни у колико неће утицати, нити пак изменити стање наших већ традиционалних, хармоничних и разумних односа.

*

Када данас на овој скупштини, поред осталог, правимо изванредан биланс постојања и рада наше Коморе и свих њених установа за ових 10 година, сматрам за своју дужност да поменем још једну десетогодишњу.

Постоји изванредан број наших колега и другова који данас навршавају пуних десет година, и неколико месеци више, свога учествовања као изабраних претставника у разним установама наше Коморе.

Ту пре свега долази наш први претседник Дисциплинског већа колега г. **Стеван Вагнер**. Од конституирајуће скупштине у 1929 год., па кроз све изборне скупштине за ових 10 година, он је почастован избором за ово, може се слободно рећи, најтеже и пуно одговорности место у Комори.

Ту затим долази наш први претседник Коморе, колега г. **Обрад Благојевић**, који је заслужан и за доношење Закона о адвокатима и за увођење у живот свих установа наше Коморе, који је стално биран и једино он, за члана адвокатских судија при Касационом суду.

У Одбору коморе десетогодишњаци су колеге г. г. **Др. Иван Рибар**, **Милан Живадиновић** и **Драгомир Ивковић**.

Г. Живадиновић који је пре образовања Коморе, исто као и г. Др. Рибар, био више година веома активан члан и секретар Удружења јавних правозаступника, које је претеча Коморе и које је деценијама истрајно радило на доношењу Закона о адвокатима, био је прво члан Одбора и његов секретар а од 1935 год., и заменик претседника. Г. Ивковић већ више година врши тешку секретарску дужност, а г. Др. Рибар је један од најбољих другова, изванредно корисан члан, чије су иницијативе у Одбору биле увек срећне и корисне.

У Дисциплинском већу, поред г. Вагнера, стално су бирани и колеге г. г. **Рада Атанасијевић** и **Милош Цукавац** из Ђуприје; онај последњи све док су у то веће били бирани чланови из унутрашњости. Колега Атанасијевић био је прво члан, а од 1932 г. заменик претседника већа и стални сарадник г. Вагнера.

Најзад, за једну функцију која још није дошла до примене, али за коју је избор можда знак највећег поверења и уважавања, а то је за чланове испитне комисије, стално су били бирани за ових 10 година колеге г. г. **Михаило Тадић**, **Љубомир Радовановић**. Нажалост, г. г. колеге чланови испитног одбора нису били у могућности да врше ову своју функцију, у којој би дато поверење својих колега оправдали, јер је без икакве потребе одлагано ступање на снагу прописа по којима се полагање судијског и адвокатског испита има полагати пред Одбором састављеним од судија и адвоката. Ја овом приликом честитам колегама којима сте ви, господо колеге, путем својих скупштина, тако истрајно указали своје поверење. Они су то поверење и оправдали. Истовремено именоване колеге претстављају онај број наших чланова у Комори, мора се признати у доста малом броју, који су одржавали континуитет у раду Коморе. Тај континуитет који обезбеђује изграђивање једнообразности у поступању и праксе у сталешком правосуђу јесте фактор од великог значаја за будућност и рад оних који ће доцније доћи.

За овим претседник даје реч г. Војиславу Паљићу, претседнику Удружења судија, који поздравља рад скупштине. Г. Паљић говори о заједничком интересу и судија и адвоката, о независном правосуђу и моли адвокате, да се и они заложу за остварење таквог правосуђа.

Приступа се другој тачци дневног реда — избору три оверача записника, па је на предлог претседника скупштина изабрала за овераче записника **Павла Тодоровића**, **Милана Костића** и **Тодора Начића**, адвокате из Београда.

Приступа се затим трећој тачци дневног реда, па су за бројаче главова изабрани: Јован Велимировић, Др. Радивоје Јовановић, Рајко Атанацковић, Методије Анастасијевић и Александар Качаник, адвокати из Београда.

За овим претседник, по престанку скупштине, ставља на дневни ред извештај о раду Коморе у прошлој години; завршни рачун за 1938 годину и давање разрешнице; и решавање о буџету за 1940 годину; — тач. 3, 4 и 5 дневног реда.

За овим претседник отвара дискусију по овим трима тачкама дневног реда и позива оне, који желе да говоре, да се јаве за реч.

Претседник даје реч Миодрагу Поповићу, адвокату из Београда, који критикује рад Одбора коморе. Говори о извештају Одбора о раду и вели, да је он исти као и прошлогодишњи, на захтева, да се у будуће то избегава. Затим, наводи, да ниједна резолуција, које је прошла скупштина донела, није остварена, што се има приписати у неактивност ранијем Одбору који, бар за фискалне ствари, није заинтересовао остале привредне организације. Говори затим о судским маркицама и вели, да у место маркица за наше адвокатске пензионе фондове установљавају се маркице за казнене заводе, за које сумња, да ће се трошити у сврху њихове намене већ за личне издатке. Захтева од новог Одбора, да води рачуна да се приход од судских маркица троши искључиво за њихову намену. Сматра да Одбор није био ефикасан у раду, јер ако је он био у немогућности да нешто сам уради, требао је да позове на сарадњу и остале адвокате, па да се не моли већ да се путем конференција протестује. Говори о дисциплинском поступку и налази да Дисциплинско веће није показало никакву ефикасност у своме раду. Говори затим о томе, да Одбор приликом уписивања у именик није обраћао довољно пажње, па је се тако могло десити, да је у именик уписано једно лице које је кажњено због злоупотребе поверења. У борби против пискарача Одбор није такође имао успеха. Напротив, данас постоје више већих трговачких кућа, које судске послове свршавају без адвоката и на томе послу и зарађују, пошто им судови досуђују и трошкове. Говори затим о ограниченом времену за пријем адвоката по судовима, што нарочито важи за Срески суд за град Београд, па захтева да се то укине. Говори о извршењима и о политичком утицају на судије приликом спровођења извршења. Говори затим о финансијском раду Одбора и вели, да Одбор није водио никакву штедњу, већ је мало и расипао, затим да се Одбор није држао партија по буџету. Говори о личним издацима, који су нарочито велики, 48% буџета троши се само на плате, што се не сме чинити. Говори затим о Браничу и о начину прикупљања праксе за Бранич путем прештапавања чланака који су претходно објављени у дневним листовима, што доприноси томе да реноме Бранича опада. Код издатака Бранича говори о хонорару од 800.— динара једном чиновнику Адвокатске коморе за коректуре у Браничу и вели, да је овај тај посао пренео на једног адв. приправника једног од уредника Бранича, који је тај посао сам обављао за 150—200 динара месечно.

Говори о раду акционог одбора младих адвоката, и чита имена чланова тога Одбора, који су у споразуму са Луком Пешићем, као адвокатом, саставили једну г. зв. прву листу, на којој су претстављени и млади адвокати, да моли присутне, да гласају за ту листу и да на тај начин помогну да у Комору уђу и млађи адвокати.

Предлаже на крају, да се Одбору да разрешница за његов рад.

За овим реч добија Др. Јурај Кулаш, адвокат из Београда који говори о Браничу и каже, да је извештај о њему постао стереотипан. Говори о сарадњи адвоката у Браничу, која је била врло слаба и вели, да Бранич у последње време иде гигантским корацима у назад. Замера уредницима Бранича што су за Бранич узимани чланци, који су претходно већ били објављени у дневним београдским листовима. Истиче, да се из извештаја не види финансирање самог Бранича, па се не зна да ли од њега има каквих прихода и колико. Налази, да би у Браничу требало више штампати судску праксу и да би њега требало уређивати онако, како се уређују други правни часописи. Вели, да Бранич уређује само једно лице, које не може тај посао да сврши. Дужност је Одбора коморе да прикупи све адвокате на сарадњу у Браничу.

Реч добија г. Властимир Стевановић, адвокат из Београда, који заме-ра Одбору, што је у своме извештају учинио констатацију, да му није сти-

гла ниједна жалба по питању неправилне примене адвокатске тарифе и вели, да је Одбор без обзира на то ипак требао да код надлежних предузме мере за пуну примену адвокатске тарифе. Говори о овлашћењу Одбора за отпис дужних чланских улога и вели, да се тиме даје могућности Одбору да отпише и оне улоге који се могу наплатити. Предлаже, да се Одбору не изда овако овлашћење, већ да Одбор идућој скупштини поднесе предлог за отпис дужне чланарине, а она сама то питање да одлучи. Затим говори о питању подмлатка адвокатског реда — адв. приправницима и вели, да ниједан Одбор до сада није ништа урадио по питању смањења стажа адв. приправницима, нити је ма шта предузимао за њихово социјално осигурање. Говори о фиктивном стажу и налази, да је он последица неуређености односа како између адвокатских приправника и њихових принципала тако и социјалног осигурања самих приправника. Затим говори о чланским уложима и чини предлог, да се у погледу наплате чланских улога поступа онако како је то Милан Живадиновић навео у своме чланку, који је објављен у Б р а н и ч у за 1935 годину. Предлаже, да се Одбору не да овлашћење за вирманисање са појединим партијама буџета, јер се тиме онемогућава правилна финансијска контрола одборовог рада. У погледу прекорачења партија по буџету налази, да их не треба чинити, већ придвидети веће ставове у буџету за поједине партије. Тражи од Одбора објашњење какви су приходи од Б р а н и ч а. Говори о маркицама за пензиона фонд, о којима је било речи на прошлогодишњој скупштини и вели, да је то дало повода држави, да установи судске маркице и на тај начин да се повећају таксе, против чега се је изјаснила прошла скупштина.

Претседник даје реч г. Страшимиру Милетићу, адвокату из Београда који говори о томе, да се на скупштинама увек говори о старијим и млађим адвокатима, што је доказ да Одбор није чинио што треба, да сазива конференције и да здруженим снагама оствари своје задатке. Говори о делу извештаја Савеза комора, где је наглашено, да су сви апели остали безуспешни, па вели, да сви адвокати преко своје Коморе треба да се заузму да се сва њихова питања реше, ма и путем борбе. Даље, да Одбор не сме да се задржи на свом унутрашњем раду, већ је дужан да настане, да се опорезивање изврши правилно и да се путем Министарства правде апсолутно онемогуће таксерачи. Налази, да у раду Одбора има грешака, али да те грешке нису такве да се у будуће не могу отклонити.

За овим реч добија Владимир Петровић, адвокат из Београда који говори о пискарачима, за које нарочито сматра биро-е за купопродају имања. Сматра, да би Комора требала да издејствује, да бар код писања уговора о преносима имања мора да учествује адвокат. Говори о томе, да би Комора требала да се заузме за установљење једног новог Среског суда за град Београд или бар за преуређење овога садашњег Среског суда.

Реч добија Иван Трајковић, адвокат из Београда, који критикује рад Одбора због брисања из именика његовог адв. приправника због фиктивног стажа. Сматра, да је Одбор иначе правилно радио и да му треба дати разрешницу.

За овим реч добија Рајко Јовановић, адвокат из Београда, који говори о споровима по излучним тужбама и налази, да би Комора требала да се заузме, да се и у споровима по излучним тужбама досуђују трошкови, јер досадања пракса по тим споровима претставља социјалну неправду. Даље, да Комора путем једне резолуције заузме свој став за смањење такса, које су врло велике, за смањење стажа адв. приправника и о укидању једногодишњег судског стажа. Говори против пискарача и вели, да Комора мора одлучно да иступи против правних одељења великих фирми, које своје судске послове обављају без адвоката. Затим говори о ретроактивности Уредбе за заштиту минимума земљорадника у бановини Хрватској и моли, да се наша Комора не заузима за одлагање ове ретроактивности, пошто би у том случају материјално настрадао један знатан број економски слабих грађана.

За овим благајник Коморе Сима Алкалај одговара на критике појединих чланова Коморе у колико се ове тичу благајничког извештаја. Даје потребна објашњења скупштини по питањима: Добротворног фонда, Б р а н и ч а, о отписима дужних чланских улога, о личним издатцима и о вирманисању са партијама у буџету и моли скупштину, да прими благајнички извештај и предлог буџета за 1940 годину.

За овим реч добија Др. Радоје Вукчевић, адвокат из Београда, који одговара на критике у колико се ове тичу комориног часописа Б р а н и ч а, награде за коректуру Б р а н и ч а и хонорисање чланака објављених у Б р а н и ч у. Признаје, да је било случајева да се узимала за Б р а н и ч судска пракса која је истовремено објављивана у дневној штампи, али да је то било само у случајевима недостатка судске праксе за Б р а н и ч са друге стране. Вели, да Б р а н и ч није ни изнад ни испод других правних часописа и налази, да су кроз Б р а н и ч критиковани незаконити акти власти у овој земљи, и то у доба превентивне цензуре, чиме се не може похвалити ниједан други правни часопис. Изјављује, да рекламе у Б р а н и ч у није било и вели, да ако неко пише у Б р а н и ч у да је то сарадња, а ако се неки пут напише друкчије него би се желело, да је то законска дужност, коју диктирају несрећене прилике.

Реч добија Трипо Жугић, адвокат из Београда који одговара на замерке у колико се ове тичу рада о опорезивању адвоката и вели, да је Комора у том случају била на висини и што је у њеној моћи стајало, све је учинила да се ублажи и смањи опорезивање њених чланова. Комора је на захтев појединих пореских управа на време давала своје мишљење о томе, на коју би суму чистог прихода имао да се задужи за дотичну годину порезом поједини од њених чланова. Та је оцена давата у најбољој намери и увек се Комора трудила, да са разрезом порезе буду задовољени сви њени чланови. Са овом се оценом нису слагали поједини порески одбори и онда има пуно случајева где су наше колеге погођене са тежим пореским оптерећењем. Наводи да су чланови рекламационог одбора одлучно заступали интересе својих колега. Било је случајева где су чланови успевали али у већини случајева није се имало успеха, јер су на гласању остајали у мањини. Напомиње, да у последњим годинама нема много жалби од стране колега за разрезе пореза, али зато има пуно жалби од стране државног заступника, којима се тражи повишење разреза. Напомиње, да нам порески систем и опорезивање појединаца не ваља и да онда није никакво чудо што је многи од нас пореских обвезника незадовољан са пореским задужењем.

Претседник даје реч Павлу Тодоровићу, адвокату из Београда, који говори о прештампавању у Б р а н и ч у чланака објављених у дневним листовима и вели, да је до речи колеге Др. Вукчевића веровао, да је Одбор у праву, али да после његове речи види, да је Одбор код тог случаја грешно. Односно предлога Рајка Јовановића за акцију против пискарача слаже се са њим и тражи, да се поведе оштра борба против правних одељења великих фирми. Односно опорезивања адвоката налази, да кривица није до Одбора коморе нити до пореских и рекламационог одбора, већ до тога, што су пореске стопе претерано високе и натерују обвезнике, да неверно пријављују порез.

Реч добија Др. Јурај Кулаш, адвокат из Београда, који констатује, да је благајник Коморе Сима Алкалају својој речи признао, да Б р а н и ч нема прихода, а Др. Вукчевић да се на штампу троши око 65.000.— динара, што не сме бити и што је доказ да је коморин часопис Б р а н и ч лоше уређиван.

Претседник, по пристанку скупштине, даје реч г. Др. Драгољубу Аранђеловићу, професору Универзитета из Београда, који поздравља рад скупштине и наглашује да он види, да се на скупштини не третирају питања која задиру у интересе само адвоката, већ и питања од општег значаја, која задиру у интересе целог грађанства као што су: стање судских зграда, недостатци кредита за чишћење ових зграда, амнестија криваца за дела која се гони по приватној тужби, величина судских такса и моли, скупштину, да ова горућа питања не остану само у оквиру скупштине Адвокатске коморе, већ да се та питања расправљају јавно на конференцијама, за које ће се заузети само адвокати, па да се тако да публицитет мислима по тим општим питањима.

Пошто је листа пријављених говорника исцрпљена, претседник кратко одговара на излагања и критику предговорника и констатује, да су сва покренута питања у ствари она иста питања којима се бавио и овај Одбор, а исто тако и сви ранији Одбори. Извештај о једногодишњем раду не може да обухвати цело то пословање, јер се ограничава на једну годину, а то је разлог и да уистини годишњи извештаји личе један на други. У погледу критике поводом часописа „Б р а н и ч“, претседник изјављује, да је

он испунио услове доброг правног часописа, али да је истина да он доста кошта Комору. Верује, да ће колеге које буду изабране у нови Одбор, узети у обзир сугестије дате на овој скупштини и наглашава, да је последње године било публиковано веома много написа из судске праксе, а процентуално најмање чланака.

У погледу описивања чланских улога лично се слаже са предлогом колеге Властимира Стевановића, али моли скупштину, да прими предложе-на овлашћења Одбору за те описе, пошто ће будући Одбор, то је сигурно, у овоме веома обазриво поступати и о свему поднети извештај наредним скупштинама, па се ствар своди на исто.

За овим претседник ставља на гласање тач. 4, 5 и 6 дневног реда — извештај Одбора коморе о раду у прошлој години, заврши рачун за 1938 годину и предлог буџета за 1940 годину — које скупштина једногласно усваја, и даје разрешницу Одбору за његов рад у 1938 години.

За овим се приступа тач. 7, 8 и 9 дневног реда — избору претседника, заменика претседника и 21 члана Одбора коморе, од којих 5 из унутрашњости; 1 заменика претседника и 7 чланова Дисциплинског већа; и 1 члана испитне комисије. Претседник позива бројаче присутних чланова, који своја места. Затим се приступа прозивци из списка присутних чланова, који је у смислу § 7 Пословника коморе приложен овом записнику, и гласању.

По завршеном гласању скупштина наставља свој рад. Претседник ставља на дневни ред тач. 10 — питања и предлоге у смислу § 5 Пословника коморе. Претседник саопштава скупштини, да су Одбору коморе у смислу § 5 Пословника коморе поднета благовремено два предлога. Први је предлог Радована Јеленића и Душана Николића, адвоката из Београда, а други Антонија Маруџића, адвоката из Београда. За овим претседник чита предлог Јеленића и Николића, којим се предлаже: да XI скупштина Адвокатске коморе у Београду донесе следећу одлуку: „Др. Видан Благојевић, адвокат из Београда, не може бити члан уређивачког одбора Бранича, органа Адвокатске коморе у Београду нити у њему сарађивати ма у ком виду“.

За овим предлагач Радован Јеленић објашњава овај предлог и предлаже, да скупштина дискутује о поднетом предлогу.

Реч добија Александар Милојковић, адвокат из Београда, који исправља предлагача Јеленића и објашњава, да он прошлогодишње скупштине није критиковао рад Одбора коморе у погледу уређивања Бранича, како је то изнео предлагач Јеленић и моли, да се ова његова исправка прими. Претседник прима исправку адвоката Милојковића.

Претседник даје реч Миодрагу Поповићу, адв. из Београда, који предлаже, да се овај предлог да као сугестија новом Одбору коморе.

Реч добија Миро Стојановић, адвокат из Београда, који такође сматра, да предлог може бити само сугестија новом Одбору коморе.

За овим се приступа гласању и скупштина се великом већином гласова изјашњава, да се предлог Јеленића и Николића скине са дневног реда.

За овим претседник чита предлог Антонија Маруџића, адвоката из Београда, којим се предлаже:

„Да се образује један Одбор од три адвоката, који би примио на себе дужност, да се подели и да сваки узме трећину колико нас има адвоката, и да свакога од њих посетите. Приликом посете да сваки посећени колега по свом слободном налазу учини двоје:

1. — Да изнесе законске и друге неправилности које је имао како од власти, тако од својих колега.

2. — Сугестије како би се то зло могло лечити.

3. — Да се одштампа или умножи један образац — циркулар којим ће се Адвокатска комора извештавати, о тачи под 1.

Да тај прикупљени материјал се износи на конференције адвокатске у Адвокатској комори и доносе предлози, које ће Адвокатска комора студирати и наћи пута и начина да исте реализира у циљу пообљашања адвокатског реда. Тај Одбор би се могао платити, од месечног улога активних адвоката и са 5.— динара месечно, која би се листа одмах могла почети да се сачини, на самој скупштини.“

Реч добија предлагач Антоније Маруџић, који објашњава свој предлог у смислу поднетог писменог образложења.

За овим Павле Тодоровић, адвокат из Београда, предлаже, да се пред-

лог скине са дневног реда и да се он као сугестија преда новом Одбору коморе.

За овим претседник ставља на гласање предлог Павла Тодоровића, који скупштина прима са великом већином гласова.

За овим претседник излаже предлог Одбора коморе за резолуцију скупштине у смислу тач. 3 чл. 43 Закона о адвокатима. Указом о амнестији поред осталог, предају се забораву путем највише милости и казне изречене по § 307 кз. Међутим, практично се ово опраштање казне у многим познатим случајевима не спроводи. Ово долази зато, што су такви осуђеници поред дела из § 307 кз. кажњени и за дела из чл. 1 Зак. о заштити јавне безбедности и поретка у држави, па им је казна изречена кумулативно и не зна се колики је део казне одпада на дело из § 307 кз. Правилна примена Указа о амнестији захтева, да се он безусловно примени, а ако се из односних пресуда не може да види колику је казну суд одмерио за дело из § 307, онда се то накнадно може и мора да установи. Такав се случај пре неколико година догодио, па је Сто седморице у Загребу, на тражење Министарства правде, дао извештај колики део казне отпада у томе конкретном случају за ово дело. У циљу правилности поступања нужно је да се и сада на сличан начин поступи, пошто се не сме дозволити да не дође до примене Указ о амнестији.

Стога Одбор предлаже, да се у томе смислу донесе закључак скупштине и овласти Одбор, да Министарству правде поднесе образложени акт са жељом, да се правилна примена Указа о амнестији спроведе.

Реч добија Миро Стојановић, адвокат из Београда, који објашњава више пута поновљен случај изузимања од амнестије, и тражи, да Комора интервенише због овога код Министра правде.

Претседник објашњава скупштини, да адвокат Миро Стојановић није свој предлог поднео благовремено у смислу § 5 Пословника коморе, те да о њему скупштина не може дискутовати. Ово још и са тога разлога, што се по предлогу Одбора коморе расправља о погрешној и непотпуној примени Указа о амнестији, а по предлогу Мира Стојановића би се имало дискутовати о давању и недавању амнестије, што је прерогатива Круне и у чему се не може дискутовати. Скупштина прима ово објашњење претседника.

За овим се ставља на гласање предлог Одбора коморе, који скупштина једногласно прихвата.

За овим је претседник саопштава, да се рад скупштине, пошто је исцрпљен дневни ред, преида с тим, да ће скупштина наставити свој рад данас у 18 часова, до ког ће времена бројачи гласова завршити посао око бројања гласова и поднети свој извештај.

Тачно у 18.30 часова претседник објављује наставак скупштине и пошто је примио записник о раду бројача гласова, саопштава: да су бројачи гласова утврдили, да је на скупштини било присутно 176 чланова а да је од присутних гласало 164 члана, од којих 4 потпуно празном листом, а 160 њих са листама испуњеним било потпуно било делимично. Према томе за избор је потребно 83 гласа, т. ј. половина више један глас од броја колико их је гласало и да су према томе изабрани:

За претседника Коморе Владимир Симић, адвокат из Београда са 158 гл. За заменика претседника Коморе Милан Ж. Живадиновић, адв. из Београда са 158 гл.

За чланове Одбора коморе из Београда:

1) Лука Пешић, адв. из Београда	са 157 гласова
2) Драгомир Ивковић, адв. из Београда	154 гласа
3) Војислав Милошевић, адв. из Београда	153 „
4) Љубомир Радовановић, адв. из Београда	153 „
5) Др. Миленко Стојић, адв. из Београда	153 „
6) Славко Дуканац, адв. из Београда	144 „
7) Др. Радоје Вукчевић, адв. из Београда	136 гласова
8) Трпко Жугић, адв. из Београда	130 „
9) Др. Видан Благојевић, адв. из Београда	129 „
10) Сима Алкалај, адв. из Београда	116 „
11) Божидар Стојковић, адв. из Београда	91 гласом
12) Милош Царевић, адв. из Београда	90 гласова
13) Др. Иван Рибар, адв. из Београда	89 „

- 14) Миодраг Поповић, адв. из Београда 88 "
- За чланове Одбора из унутрашњости:
- 1) Божидар Манојловић, адв. из Богатића са 155 гласова
- 2) Милорад Милић, адв. из Крагујевца 117 "
- 3) Живорад Ђермановић, адв. из Ваљева 112 "
- 4) Милија Јовичић, адв. из Ужице 112 "
- 5) Михаило Лучић, адв. из Крушевца 110 "
- За заменика претседника Дисциплинског већа:
- Божидар Влајић, адв. из Београда са 151 гласом
- За чланове Дисциплинског већа:
- 1) Љубиша Димитријевић, адв. из Београда 157 гласова
- 2) Никола Радовановић, адв. из Београда 155 гласа
- 3) Милан Аћимовић, адв. из Београда 140 гласова
- 4) Чедомир Тодоровић, адв. из Београда 104 гласа
- 5) Александар Николић, адв. из Београда 88 гласова

Претседник даље саопштава да ће се према резултату бројања гласова а у смислу § 39 Зак. о адвокатима у идућу недељу — 5 новембра т. г. — у сали зграде Адвокатске коморе у Београду, Дечанска ул. бр. 13, извршити ужи избор за два члана Одбора коморе из Београда, два члана Дисциплинског већа и једног члана Испитне комисије. Гласање ће се обавити поменутога дана од 10—12 часова. За ужи избор долазе у обзир:

- За чланове Одбора коморе из Београда:
- 1) Др. Јанко Олип, адв. из Београда, који је добио 80 гласова
- 2) Никола Радовановић, адв. из Београда, који је добио 65 "
- 3) Др. Јурај Кулаш, адв. Београда, који је добио 59 "
- 4) Богдан Лекић, адв. из Београда, који је добио 51 глас

- За чланове Дисциплинског већа:
- 1) Тодор Начић, адв. из Београда, који је добио 68 гласова
- 2) Др. Сава Стругар, адв. из Београда, који је добио 61 глас
- 3) Рафаило Мешулам, адв. из Београда, који је добио 56 гласова
- 4) Самуило Демајо, адв. из Београда, који је добио 54 гласа

- За члана Испитне комисије:
- 1) Др. Боровоје Мартинац, адв. из Београда, који је добио 62 гласа
- 2) Никола Ђоновић, адв. из Београда, који је добио 47 гласова

За овим претседник објављује, да је рад данашње скупштине завршен и закључује исту у 19 часова.

Секретар,
Драгомир Ивковић, с. р.

Претседник,
Владимир Св. Симић, с. р.

Оверачи записника:
Павле Тодоровић, с. р.
Мила Костић, с. р.
Тодор Начић, с. р.

ЗАПИСНИК

XI редовне скупштине Адвокатске коморе у Београду одржане 5 новембра 1939 године као продужење скупштине од 29 октобра 1939 године у сали Адвокатске коморе у Београду

Претседник Коморе Владимир Симић тачно у 10 часова саопштава, да се наставља рад XI редовне скупштине од 29 октобра 1939 године. Објашњава да се у смислу § 39 Закона о адвокатима данас има извршити ужи избор за два члана Одбора коморе из Београда, два члана Дисциплинског већа и једног члана Испитног Одбора. За два члана Одбора коморе долазе у обзир: Др. Јанко Олип који је 29 октобра 1939 год. добио 80 гласова, Никола Радовановић који је 29 октобра 1939 год. добио 65 гласова, Др. Јурај Кулаш који је 29 октобра 1939 год. добио 59 гласова и Богдан Лекић који је 29 октобра 1939 год. добио 51 глас; за два члана Дисциплинског већа долазе у обзир: Тодор Начић који је 29 октобра 1939 год. добио 68 гласова, Др. Сава Стругар који је 29 октобра 1939 год. добио 61 глас, Рафаило Ме-

шулам који је 29 октобра 1939 год. добио 56 гласова и Самуило Демајо који је 29 октобра 1939 год. добио 54 гласа; и за једног члана Испитног одбора долазе у обзир: Др. Боривоје Мартинац и Никола Ђоновић који су 29 октобра 1939 год. добили први 62 а други 47 гласова.

За овим је одмах отпочело гласање које је завршено тачно у 12 часова.

На основу записника који су поднели бројачи гласова констатовано је, да је гласало 84 члана колико их је било и уписано у званичном списку, који се прилаже овоме записнику.

По извршеном пребројавању гласова утврђен је резултат:

За два члана Одбора коморе из Београда добили су:

Богдан Лекић	48 гласова
Др. Јанко Олип	43 гласа
Никола Радовановић	38 гласова
Др. Јурај кулаш	35 гласова

За два члана Дисциплинског већа добили су:

Тодор Начић	62 гласа
Самуило Демајо	47 гласова
Др. Саво Стругар	21 глас
Рафаило Мешулин	17 гласова

За члана Испитног одбора добили су:

Никола Ђоновић	48 гласова
Др. Боривоје Мартинац	13 гласова

Према резултату гласања претседник саопштава да су изабрани:

За чланове Одбора коморе из Београда Богдан Лекић и Др. Јанко Олип, адвокати из Београда; за чланове Дисциплинског већа Тодор Начић и Самуило Демајо, адвокати из Београда и за члана Испитног одбора Никола Ђоновић, адвокат из Београда.

По извршеном саопштењу претседник закључује рад скупштине у 12.45 часова.

Секретар,
Драгомир Ивковић, с. р.

Претседник,
Владимир Св. Симић, с. р.

Оверачи записника:
Павле Тодоровић, с. р.
Милан Костић, с. р.
Тодор Начић, с. р.

ЗАПИСНИК

XI редовне скупштине Адвокатске коморе у Скопљу одржане 29 октобра 1939 године у Скопљу.

На скупштини одржаној дана 29 октобра 1939 године у Скопљу присутно је 18 чланова.

Претседник Коморе г. Драгутин Т. Тасић отвара ову XI редовну скупштину са констатацијом, да је ова скупштина уредно и на време заказана и да је на истој присутно 18 чланова Коморе.

Рад Одбора и Дисциплинског већа, каже претседник г. Тасић, отштампани су и достављени свима члановима Коморе, тако да су чланови били у могућности да виде шта је урађено у току прошле године.

Претседник констатује, да су у току године напустили Комору и то: Божидар Божовић, адв. из Приштине, одрицањем од адвокатуре; Буда Борисављевић и Драгутин Манојловић, оба адв. из Битоља, пресељењем својих адв. канцеларија у Београд.

Од чланова ове Коморе у току године умрли су: Стојан Цветковић, адв. из Врања, Анастас Тасић, адв. из Прилепа, и Сава Ранчић, адв. из Пирота. Умрлим члановима скупштина одаје пошту.

Скупштина једногласно бира за овераче записника г. г. Павла Милићевића и Бранка Аћимовића, оба адв. из Скопља.

Прелазећи на трећу тачку дневног реда узима реч г. Александар Христић, адв. из Врања, и каже, да је извештај Одбора Коморе изнет мање

више идеално, јер је у њему изложено поред онога што је урађено и оно што је требало да се уради. Г. Христић констатује, да је број адвоката на територији наше Коморе сразмерно мали у односу на број судова и судија на одговарајућој територији. Желети је, да се овај број повећа. И са адв. приправницима ствар стоји слично па и горе, јер је њихов број још мањи пошто има 184 адвоката а само 74 адв. приправника. Изражава жељу да се и број адв. приправника повећа, јер су адв. приправници потребни свакој адв. канцеларији која треба у најмању руку да претставља једно мало надлештво. Критикује рад Пензионог фонда и каже да је слаб и да треба да буде бољи. Такође критикује надзор Одбора над радом адв. приправника и вели, да је слаб и да треба у погледу надзора нешто мењати. За рад Скупштине Савеза Адвокатских комора, г. Христић каже, да је у извештају само нотиран и то можда зато, што и сама Скупштина Савеза није ништа урадила. Али ипак констатује да Савез значи нешто више од постигнутог рада у њему, значи солидарност нашега staleжа.

После г. Христића узима реч г. Павле Милићевић, адв. из Скопља, и каже: да о раду Одбора коморе неће да говори пошто је о томе сачинио посебан реферат који ће прочитати, али да хоће одговорити г. Христићу уколико се тиче адв. приправника и њиховог броја. Г. Милићевић каже, да мишљење г. Христића у овом погледу није тачно, јер је послове индивидуално све мање. А када адвокат узме адв. приправника к себи, он треба у истини и да га запосли, а не овако да ствара једног младог човека који ће можда само да товари дане и ништа више. Мишљење г. Христића и његове жеље у овом погледу су лепе, али оне могу да важе само за оне адвокате који су своју егзистенцију обезбедили. Зато г. Милићевић сматра да се не може изразити жеља да се број приправника повећава.

На ово г. Христић одговара г. Милићевићу, да је оно што је изнео у својој речи само његова жеља и тежња и да се адв. приправници у ствари ипак најбоље развијају у адв. канцеларији. Иначе, што се тиче адв. послова, он признаје да су стали и да их је из дана у дан све мање и мање.

Затим узима реч г. Душан Раденковић, адв. из Кавадара, и каже, да адвокати треба да узимају за своје сараднике адв. приправнике и да су они велика одмена адвокатима. Али шта ћемо, наставља г. Раденковић, када та млада господа не жели да живи по паланкама него се стрпава по великим градовима и да је зато адвокату из мањег места просто немогуће да узме приправника. Г. Раденковић даље чини једну констатацију, да је по паланкама рад адвоката отежан још и тиме, што се по средним судовима ради све на записник и уз интервенцију народних посланика.

Г. Др. Јосип Седмак, адв. из Скопља, узима реч и каже: да је ситуација нашег staleжа доста тешка и да адвокати не могу ставити себи у дужност да држе адвокатске приправнике, јер то стоји ван њихових материјалних могућности.

Узима реч г. Демостен Маневић и одговара Др. Седмаку говорећи, да се слаже са г. Христићем и да треба адвокат да има за помоћника и сарадника адв. приправника.

После овога узима реч г. Јакша Богдановић и вели: да је потребно и да треба порадити да се изради тарифа адвокатских награда и за заступање у кривичним стварима. Моли Одбор да се обрати пажња по овом питању, иначе на извештај Одбора коморе нема своју примедбу. Г. Христић узима реч и изјављује да се слаже са предговорником и да треба што енергичније порадити да се ова тарифа што пре донесе.

Узима и реч г. Душан Паушановић, адв. из Пирота, па каже: да је код заступања по званичној дужности најтеже то, што се адвокатима поверава ово заступање најчешће по стварима које су писали пискарачи не поставивши ствар како треба. Што се тиче адв. приправника важно је то, да ли је приправник подобан и оран за рад, па ако јесте треба му дати могућности за рад и развијање. Жали се на понашање судија према адвокатима, јер судије, наравно не све, у адвокатима не гледају своје сараднике већ плачкаше, ради чега им и не досуђују одговарајуће награде за обављени рад.

Затим се јавља за реч г. Стеван Тривунац, адв. из Скопља, па каже: да је и велико пренућство а и потреба аутономија Коморе за наш staleж. На жалост, већина адвоката то не увиђа па зато и не узима активног учешћа чети се интересује за рад Коморе. Али ти људи се обраћају и траже зашти-

ту Коморе тек онда када их нешто боли-пече. Зато апелује да адвокати узимају више учешћа и да се више интересују за рад и живот Коморе, која је уистини заштитник нашег сталеза. Што се тиче адв. приправника, г. Тривунац вели, да то питање треба посматрати кроз више призма. Већина дипл. правника одлази у адв. приправнике врло често не из љубави према адвокатури него просто само зато што са дипломом не зна куда ће. Мали број долази у адв. приправнике из љубави за адвокатуру. Ово је прави разлог што се број приправника повећава. Констатује да већина адв. приправника ради бесплатно. Требало би адв. приправнике боље плаћати и омогућити им бољи и лакши живот. Сваки од адвоката може уместо писара да држи адв. приправника.

Пошто се више нико није јавио за реч, узима реч председник Коморе г. Драгутин Тасић па каже: да је све тачно што су предговорници рекли поводом питања адв. приправника, али да то питање није само питање наше Коморе већ и питање свих осталих Комора у Земљи. Покренуто је питање да се веже приправника од 5 сведе на 3 године. Али противу овога нај-енергичније је устала Загребачка адвокатска комора. Из констатације пак да се број адв. приправника не повећава, не стоји и то, да се нешто ради противу приправника, јер се број адвокатских приправника у ствари из дана у дан све више повећава а број адвоката је све мањи.

Што се тиче тарифа, председник г. Тасић вели, да је по овој ствари од стране Комора рађено да се оне донесе, али што није ништа урађено Коморе нису криве. Предлог г. Јакше Богдановића да се донесе тарифа за рад по кривич. стварима унеће се у резолуцију и по овој ствари покренути питање код осталих Комора.

На примедбу г. Душана Пешуновића, адв. из Пирота, да Комора поведе више рачуна по стварима заступања по званичној дужности, председник г. Тасић одговара, да Комора по овој ствари води рачуна, али да не може више ништа да уради, јер она именује само адвоката који по реду долази да заступа сиромашну странку. Али ако адвокат, који је одређен да заступа сиромашну странку, примети да је овој тужбу писао какво нестручно лице — пискарач — и да је по истој немогуће радити, може да поднесе предлог суду да га ослободи од дужности заступања.

На крају извештај Одбора коморе скупштина прима једногласно.

Затим скупштина прелази на претресање извештаја Дисциплинског већа. Узима реч председник Дисциплинског већа г. Павле Милићевић па каже: да је извештај Дисциплинског већа отштампан и достављен свима члановима Коморе и исти на пленарној седници Одбора примљен. Даље г. Милићевић наставља, да је у извештају Дисциплинског већа изнет рад у току минулих 10 година; да је ове године Дисциплинско веће радило много више него ранијих година и то дупло или тродупло. За овај рад, вели г. Милићевић, може се захвалити члановима Већа који су радили. Рад у Већу у главном почива на леђима неколико људи и треба им изјавити за овај рад захвалност као и жељу да се рад у Већу настави и даље, јер са животом долазе поред кривичних ствари и дисциплинске, које треба брзо окончавати. За старије које су дошле пред Веће, г. Милећевић вели, да су бројне али не и тешке. Дисциплинско веће имало је једног врло вредног чиновника г. Мирослава Анђеловића, адв. пр. из Скопља, који је посао у Већу марљиво радио.

Потом г. Милићевић каже, да је ове године био један предлог да се у Већу смењују приправници, али да је тај предлог одбијен не из нетрпељивости према осталим приправницима нити пак из љубави према садашњем приправнику, него само из фактичке потребе Већа да се рад који је био прилично запостављен обави и заостале кривице најзад реше.

После г. Милићевића узима реч г. Добривоје Милошевић, адв. из Ниша, и вели, да су пресуде Дисциплинског већа доста благе и да би их требало поштрићи.

На ову примедбу г. Милошевића председник Већа г. Милићевић вели, да за то не треба замерити Већу, јер да је Касацација пресуде Већа у погледу одлуке о казни мењала и казне ублажавала, и то редовно, те да зато Веће није криво. Касацација је пресуде Већа у погледу одлуке о кривци потврђивала а изречене казне ублажавала.

За овим скупштина прима извештај Дисциплинског већа једногласно.

После овога прелази се на наредну тачку дневнога реда односно на претрес и решавање по извештају благајне и Добротворног фонда за 1938/39.

Узима ред благајник Коморе г. Крунислав Органџијевић, адв. из Скопља, па каже, да је извештај благајне отштампан и да су га сви чланови Коморе примили и имали прилику да га разгледају. Г. Органџијевић је свој отштампани извештај скупштини и усмено изложио наводећи, да је готовина Коморе углавном иста као и прошле године и ако је требало да се готовина унеколико повећа. Затим каже, да је ове године расход био нешто већи јер су учињени издатци члановима Коморе који су учествовали на Скупштини Савеза Адвокатских комора у Загребу у износу око 20.000 дин.

Што се тиче прихода Добротворног фонда, г. Органџијевић констатује, да је исти повећан, али да је у току године из овог фонда издато породицама умрлих адвоката око 24.600 дин. Што се пак тиче редовних издатака Коморе, г. Органџијевић наставља, да се они за сада не могу умањавати и да се исто тако не могу умањавати ни зноси у погледу чланарине.

Извештај благајне Коморе и Добротворног фонда за 1938/39 год. скупштина једногласно прима.

Затим скупштина прелази на следећу тачку дневнога реда и претреса предлог буџета за 1940 год.

Узима реч г. Бора Јанковић, адв. из Скопља, и говори да се питање доприноса одн. наплате чланарине из године у годину смањује; да је ове године приход од наплате чланарине подбацио за 15.000 дин. Г. Јанковић даље наставља, да је узрок овом смањењу можда садашња криза и ратна психоза, али да ипак треба наћи пута и начина да се неуредне платише приволе одн. принуде да чланарину плаћају уредно. Претседнику и благајнику треба ставити у дужност да исцрпу све начине да се овај допринос уредније плаћа. Даље да се донесе одлука одн. овласти Одбор да може неуредног платишу поред дисциплинског гењења и брисати из именика адвоката.

Претседник Коморе г. Тасић изјављује, да је предња примедба г. Јанковића умесна и да је заиста врло тешко наплаћивати чланарину, пошто има адвоката који занста не могу да је плаћају а има их и који неће. Даље г. Тасић каже, да је састављен списак ових дужника Коморе и да се од њих дуг тражи. Наводи даље, да је питао остале Коморе у земљи како оне поступају по овом питању а да је Касаџија стала на гледиште да је неплаћање чланарине дисц. кривица, па да ће, према томе, и ова Комора убудуће према оваквим адвокатима — неплатишама — енергичније поступати и дисциплински гонити.

После овога скупштина прима предњи предлог и доноси одлуку да се убудуће енергично поступа према овим неплатишама и да се наплати прибегава чак и егзекутивним средствима.

Затим скупштина прима предлог буџета за 1940 годину са чланским улогом од 40 динара месечно.

Скупштина затим прелази на тач. 5 дневнога реда односно претреса и решава: а) измене и допуне Пословника за рад Коморе, њене Скупштине и Одбора; б) Пословник Дисциплинског већа и в) Правилник Добротворног фонда.

а) Измене и допуне Пословника за рад Коморе, њене Скупштине и Одбора.

Претседник Коморе г. Тасић каже, да су предње измене и допуне Пословника диктоване стварним потребама. Додаје да су ове измене и допуне рађене према пословницима Београдске и Сплитске Адвокатске коморе, чији су Пословници најпотпунији, па зато моли скупштину да ове измене и допуне прими.

Г. Јанковић каже, да измене и допуне Пословника нису потпуне и да се требају боље проучити и допунити. Зато је мишљења да се ово питање одложи и тиме пружи могућност да се ствар боље проучи и допуни.

Г. г. Христић и Крчић су противни одлагању ове ствари и веле, да је ствар добро проучена и простудирана, прво зато, што су ове измене и допуне отштампане и достављене свима члановима Коморе који су на време упознати, а друго, што је и на пленарној седници било говора и дискусије по овом питању. Траже да се на скупштини решава без одлагања.

Узима реч г. Павле Миљевић који каже, да су измене и допуне Пословника резултат једног човека претседника Коморе г. Тасића — резултат

тат његовог труда. Г. Милићевић замера што Пословник није израђен као једна целина и тиме омогућено да се упореде чланови који нису предложени за измену са онима који су предложени, па онда упоредити и видети шта је потребно изменити и како. Овако, овај је посао доста отежан. Иначе мишљења је да скупштина треба да узме у рад предложене измене и допуне Пословника.

Г. Тасић на ову примедбу г. Милићевића одговара, да није оштампан цео стари Пословник само ради уштеде.

После овога скупштина Коморе у начелу усваја предлог за дискусију по изменама и допунама Правилника и одлучује, да се о Пословнику одн. о његовим изменама и допунама дискутује и решава не узимајући га као целину већ сваки члан посебице.

Став 1 и 5 § 12 измена и допуна Пословника.

Узима реч г. Јанковић Бора па поводом предњих измена § 12 каже: да се уместо ст. 1 § 12 предложених измена и допуна који говоре о упису адвоката усвоји као боље стилизован одговарајући члан Пословника Сплитске коморе. Ово је нарочито потребно када остаје ст. 2 § 12 Пословника. Замера што је предложено да половина уписнине иде у Добротворни фонд; тражи да цео износ уписнине иде у Добротворни фонд, јер страхује да се дом не би могао подићи.

Г. Органдијевић на ову примедбу г. Јанковића вели, да се дом не мора подићи само из прихода Добротворног фонда већ и из осталих прихода Коморе, те да, према томе, примедба г. Јанковића није умесна.

Г. Христић тражи да се такса за упис смањи за пола за оне адвокате који мисле да отварају своје адв. канцеларије по местима са среским судовима. На овај начин омогући ће се да и по малим местима буде адвокати и тиме колико толико онемогућити пискарање или бар донекле сузбити. И за приправнике ову таксу треба смањити на половину.

Претседник г. Тасић објашњава, да је битна разлика ст. 1 § 12 измена и допуна од оног ранијег у томе, што се је раније уписнина наплаћивала само једанпут, а сада ће се уписнина плаћати онолико пута колико пута буде адвокат уписиван у именик. На тражење г. Христића г. Тасић одговара, да сваки онај ко хоће да постане члан мора да уложи извесну суму новца, а ова сума треба да буде подједнака за све чланове Коморе.

Потом претседник г. Тасић ставља на гласање ст. 1 § 12 измене и допуне Пословника и Скупштина гласањем предложене измене и допуне ст. 1 § 12 Пословника прима.

Што се тиче ст. 5 § 12 измена и допуна, г. Тасић вели, да су прека потреба и да половина уписнине мора да служи за функционисање Коморе. Зато тражи да Скупштина и овај став предложених измена и допуна усвоји.

Ст. 5 § 12 измена Скупштине прима већином гласова.

Потом Скупштина претреса § 13 измена и допуна Пословника.

Узима реч г. Бора Јанковић па поводом предложених измена у овом §-у чини примедбу да је број чланова Одбора коморе требало смањити на 12 а не на 16. Ово зато, што се тиме смањују трошкови, олакшава рад и растерећују чланови Коморе из Скопља. Са овако смањеним бројем Одбор ће бити у могућности да одржава седнице сваког месеца. Од 12 чланова најмање да буду 4 члана ван Скопља.

Г. Павле Милићевић узима реч и одговара на примедбе г. Јанковића велели, да не треба смањивати број чланова: уколико је број колега већи утолико ће бити више могућности за сачињавање кворума. Ово је потребно и ради тога, што је пожељно да се колеге што чешће и у што већем броју сакупљају ради дискусије и учествовања у раду. Неоправдано је смањивати број чланова из разлога штедње, пошто расходи по овоме нису велики. Зато предлаже да се број чланова прими онакав какав је.

Ставља се на гласање § 13 измена и скупштина га прима како је предложен.

§ 14 измена и допуна Пословника.

Поводом ст. 4 § 14 измена и допуна г. Јанковић вели, да стоји у супротности са § 6 Закона о адвокатима па тражи да се овај став избрише. Г. Аћимовић каже, да није неумесна примедба г. Јанковића.

Претседник г. Тасић на ово одговара: да ст. 4 § 14 измена и допуна није у колизији са § 6 Закона о адвокатима па да га не треба нити мењати нити пак брисати.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Ст. 4 § 14 измена и допуна Пословника стављен је на гласање и Скупштина одлучује да се исти повуче одн. брише.

Што се тиче предложених допуна § 14 Скупштина решава да се: код става 2 предложених допуна после речи: „још и у овим случајевима“ дода знак (:) — две тачке; и после речи „привременог преузиматеља стави знак (—) — повлака; и назад да се после овога става дода реченица: „ако адвокат не буде сам или његова породица предложила себи заменика“. Иначе остале допуне овог §-а Скупштина прима.

§ 16 измена и допуна Пословника.

Узима реч г. Павле Милићевић, па по овом параграфу каже, да га не треба усвојити, пошто он садржи дисциплинске кривнице, и да о дисциплинским кривницама адвоката треба израдити посебну главу као што је то учинила и Београдска Адвокатска комора. Зато предлаже да се овај предлог повуче и Одбору додели да изради целу главу о надзору рада адвоката.

Скупштина усваја предлог г. Милићевића и § 16 измена и допуна повлачи с тим, да остаје на снази одн. да се прими ст. 1 и тач. 9 овог параграфа. Стилизација тач. 9 § 16 измена има да гласи: „нарочито ако не плати прописан члански улог Комори ни после опомене“. Скупштина у исто време овлашћује Одбор да уместо § 16 измена и допуна изради засебну главу.

После овога Скупштина прекида рад у 13.10 сати и наставак се заказује за 15 сати.

Скупштина наставља рад у 15.10 сати.

Прелази се на претресање и разматрање § 18 измена и допуна.

Слепчевић Александар, адв. из Ниша, предлаже да се тач. а) § 18 поред текста дода још и овај текст: „као и адвокати који имају 30 година ефективне адвокатске праксе, с тим да се адвокат може примити заступања и ако има 60 год. живота или 30 год. ефективне праксе ако он то сам жели“.

Г. Ђукић је уопште противу овог параграфа јер, вели, не треба правити разлику између адвоката—већника и осталих адвоката.

Г. Милићевић предлаже да уместо 60 год. живота уђе став: „по заступању сиромашних ослобођавају се они адвокати који су навршили 30 или бар 25 год. ефективне адвокатске праксе“. Предлаже да се из § 18 тач. б) изузму од заступања сиромашних само: претседник Одбора, Дисциплинског већа и заступник Коморе.

Г. Јанковић каже, да треба примити извесна ослобођења, јер је заиста претседник Коморе и сувише заузет пословима Коморе. Треба ослободити претседника Одбора и претседника Дисциплинског већа. Што се пак тиче тач. б) § 18 вели, да не треба правити опозицију јер за адвокате од 60 год. живота само доба њиховог живота захтева ослобођење.

Претседник г. Тасић каже, да је овај параграф редигован с обзиром на одговарајуће параграфе Пословника Београдске и Сплитске коморе, а уз то и сам број предмета који треба решити ово захтева.

Скупштина прима § 18 измена и допуна с тим да се ослободе заступања сиромашних: претседник Одбора, Дисциплинског већа и Заступник коморе. Секретар и благајник Коморе се не ослобођавају ове дужности. Брише се став „у време вршења њихових функција“. После тач. а) § 18 додаје се: „као и адвокати који имају 30 година ефективне адвокатске службе“.

§ 24 измена и допуна Пословника.

Што се овог параграфа тиче, г. Јанковић вели, да су извесне Одборове књиге као регистар и регистар дисциплинских казни излишне; да из тач. 4 овог параграфа треба изоставити да је потребна изјава адвоката где ће бити адвокат, као и то, да не врши какву јавну службу с платом; да је тач. 6 истог параграфа непотребна па и негодна, јер би Комора била изложена приличној трошци; да азбучни именик треба објављивати по азбучном реду али по местима седишта адвоката и то не сваке године; да се из овог параграфа избаци став: „да адвокат треба да јемчи да су сви наводи приправника, кога прима на вежбу, истинити“, јер адвокат може да јемчи само за оно што се је десило у његовој канцеларији и то у погледу вежбе, а не и за оно што се је десило ван тога као: да ли је приправник служио војску, да ли је здрав и т. д.

Скупштина усваја примедбу г. Јанковића и избацује одредбу којом се адвокат обавезује да јемчи за истинитост навода приправника. Даље Скупштина решава да именик треба водити хронолошким редом и то по

местима становања адвоката; да књиге оверава претседник са Извршним Одбором а не цео Одбор.

После овога г. Органџијевић предлаже, да се молба за упис у именик адв. приправника рачуна од дана када је предата пошти, ако се жиг поште распознаје.

Скупштина овај предлог усваја.

§ 28 измена и допуна Пословника. Скупштина овај параграф прима у целости како је предложен.

На крају, г. Јанковић предлаже, ако Министар Правде одобри ове измене и допуне, треба као додатак ставити једно прелазно наређење за испадање појединих чланова Одбора.

Г. Ђукић предлаже да се редуцирање врши коцком.

Скупштина доноси одлуку да се на пленарној седници вуче коцка ко ће од чланова Одбора испасти с тим, да чланови Извршног одбора не могу испасти.

После овога на Скупштини се покреће питање: да ли се може узимати учешће на Скупштини преко пуномоћника и пуномоћствима гласати или не, и да ли треба мењати § 5 Пословника.

Г. Богдановић Јакша, адв. из Пријепоља, вели, да треба дозволити гласање преко пуномоћника.

Г. Др. Јосип Седмак се противи предлогу г. Богдановића па каже, да је предложена измена овог параграфа зато, да би се онемогућило колегама да решавају на Скупштини и ако нису присутни и ако се не интересују за рад Коморе. Предлаже да они чланови, који не плаћају члански улог не могу бити бирани нити пак да бирају, чиме би се донекле онемогућиле нежељене последице гласања преко пуномоћстава.

Г. Милићевић објашњава зашто је стављен овај предлог и да је он диктован искуством пошто су се дешавала надгласавања преко пуномоћника.

После овога Скупштина усваја предлог да се не може гласање вршити преко пуномоћника већ да се може вршити лично. Скупштина досадашњи § 5 Пословника мења и овај отсада има да гласи: „Скупштина је способна за стварање закључака са онолико чланова колико на Скупштину лично дође“. Све остало из ранијег § 5 Пословника има да се брише.

б) Пословник Дисциплинског већа.

Претседник Дисциплинског већа г. Милићевић Павле вели, да је овај Пословник израђен на основу искуства стеченог у Већу и на основу Пословника осталих Комора; да је Пословник израдио као једну целину, али допуњен новим ставом уз § 23 Пословника који гласи: „По одржаном већању претседник ће саопштити одлуку у заседању јавно.

„Пресуда ће се доставити у року од 15 дана окривљенику и његовом браниоцу, ако га има, заступнику и Одбору Коморе, Врховном државном тужиоцу код Касационог суда и подносиоцу пријаве, ако је овај дисциплинском кривцом окривљеника оштећен. Осудна пресуда доставиће се и Одбору оне Коморе, којој тада окривљеники припада.“

Скупштина у начелу пројекат Пословника прима.

Г. Јанковић каже, да је одредба из § 10 Пословника, у којој се вели да треба обавештавати окривљене ко ће им судити, непотребна и незгодна; да је непотребно одређивати отсутном окривљенику браниоца из места седишта Коморе па тражи да се ст. II § 18 Пословника брише.

Г. Милићевић одговара на примедбе г. Јанковића говорећи, да су одредбе, које су критиковане од г. Јанковића, потребне јер је то искуство праксе захтевало. Нарочито је потребно одређивати отсутном окривљенику браниоца да се не би заказани претрес на захтев окривљеног одлагао. Иначе овако одлагање претреса је немогуће.

После овога Скупштина усваја пројекат Пословника Дисциплинског већа с овим изменама:

§ 32 Пословника мења се и гласи: „Пословник може мењати Скупштина Адвокатске коморе у Скопљу“;

§ 33 Пословника мења се и гласи: „Овај Пословник одобрен је од Скупштине Адвокатске коморе у Скопљу одржане 29 октобра 1939 год. а ступа на снагу када га Министар правде одобри.

Када ступи на снагу овај Пословник престаје важити досадашњи Пословник од 15 октобра 1929 год. бр. 79688“.

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

в) Правилник Добротворног фонда.

Претседник г. Тасић каже, да би помоћ из фонда требала да буде обимнија, али с обзиром на суму којом фонд располаже ова је помоћ ипак довољна. Даље додаје, да је Правилник саображен Правилнику Добротворног фонда Београдске Адвокатске коморе.

Правилник Добротворног фонда Скупштина прима у начелу.

Узима реч г. Богдановић па каже, да члан 7 Правилника треба мењати јер да је нехумано ускраћивати помоћ породицама умрлих адвоката из разлога што умрли није плаћао чланарину.

Г. Милићевић се противи овом предлогу и вели, да треба помоћи само оним породицама умрлих адвоката који су одговарали обавезама према Комори, а не и оним породицама умрлих адвоката који нису плаћали чланарину Комори.

Г. Букић предлаже, да се пропис чл. 7 стилизује тако, да се оставе Одбору слободне руке и да може доносити поједине одлуке о давању помоћи деци умрлих адвоката с обзиром на поједине конкретне случајеве.

Г. Јанковић упозорава на чл. 7 ранијег Правилника па каже, да је стилизација чл. 7 новог Правилника добра и да треба истом још додати после речи „потпору адвокату“ још и „и његовој породици“, потом додати ст. 1 овог члана још и реченицу: „ускратити помоћ ако није плаћао у року од 2 године“.

Г. Милићевић вели, да овај члан треба сузити тиме, што ће се избацити став: „ако је био члан Пензионог фонда“. Још тражи да се ова помоћ може давати и дуже од 5 година.

Претседник г. Тасић предлаже да се члан 7 Пословника остави на снази с тим, да се рок неплаћања продужи од годину дана на две године, као и да се из овог члана избрише став: „ако је био члан Пензионог фонда“. Додаје да треба усвојити предлог г. Јанковића, да се помоћ поред адвокату може доделити и његовој породици.

Предлог претседника г. Тасића Скупштина прима.

Са овим је Скупштина и у појединостима изгласала Правилник Добротворног фонда.

Потом Скупштина прелази из тач. 6 дневног реда и решава по молбама за сталну помоћ из Добротворног фонда.

Претседник г. Тасић каже, да је Одбор предложио да се:

Милица Пешић помоћ од 1000 динара сведе на 600 динара. Скупштина овај предлог прима.

Даница Михаиловић додели помоћ у 200 динара. И овај предлог Скупштина прима;

Даница Обрадовић додели помоћ у 200 дин., што Скупштина прима.

Дани Стојана Цветковића, којој је привремено до Скупштине давана помоћ у 800 динара, за наредну годину сведе на 500 динара.

Г. г. Тодоровић и Караџић траже да се мољили бар за ову годину још продужи помоћ у 800 динара.

Скупштина одобрава ранију одлуку Одбора, којом је одлучено да се молићи даје привремено до скупштине 800 дин. и решава да се молићи Дани Стојана Цветковића даје у току ове наредне године помоћ у суми од 600 д. Удови Анастаса Тасића, бив. адв. из Прилепа, додели као помоћ и то једном за увек сума у износу од 6.000 дин.

Скупштина и ову одлуку Одбора прима.

Скупштина прелази на 7 тач. дневног реда.

Претседник објављује да су коцком испали ови чланови Дисциплинског већа: Бранко Аћмовић, Вукашин Басекић, Благоје Поповић, Душан Караџић, Душан Нешић, Милош Симић.

Скупштина решава да испали чланови остану и даље чланови Већа с тим, да на место Благоја Поповића дође за члана Већа Дионисије Продановић.

Г. Тасић даље додаје, да је Дисциплинско веће упутило Одбору акт којим јавља, да је заменик заступника Коморе г. Грубишић Антоније, адв. из Скопља, кажњен обуставом вршења адвокатуре и зато тражи његову замену.

Скупштина одбија овај предлог Дисциплинског већа већ поред г. Грубишића бира још једног заменика заступника Коморе у лицу г. Љубивоја Стаменковића, адвоката из Скопља.

После овога Скупштина прелази на 7 тач. дневног реда односно решава по питању избора осам чланова Испитног одбора.

По овом питању Скупштина овлашћује Одбор Коморе да он изабере 8 чланова Испитног одбора.

Тач. 8 дневног реда: реферати г. Павла Милићевића, адв. из Скопља: а) о адвокатском заступању туженика у парницима по тужбама адвоката за дужну награду и б) „После десет година“.

Г. Милићевић узима реч па каже: први реферат није потекао из жеље да попуни једну тачку дневног реда већ да је резултат искуства врло скупог. Додаје, да је имао више заслужених адвокатских награда, али да ове награде није могао наплатити зато што су се томе колеге испречиле. Г. Милићевић чита свој реферат: „О адвокатском заступању туженика у парницама по тужбама адвоката за дужну награду“.

Узима реч г. Секаловић па каже, да су реферат и предложена резолуција на своме месту и да ће штитити интересе и углед адвоката, па да зато предлаже да се резолуција прими.

Г. Продановић каже, да је незгодно једну овакву ствар озваничавати јер тиме сами признајемо да једни другима штетимо и ометамо заслужене награде.

Г. Јанковић по овој ствари каже, похвално је што је г. Милићевић саставио свој реферат. Сматра да адвокати треба да се придржавају принципа да не отежавају наплату хонорара адвоката, али да не треба заборавити да и противна страна може бити у праву, да има права на закону основаних. Сматра да не би требало предложеној резолуцију доносити у онаквој стилизацији.

На ово одговара г. Милићевић велећи, да је најнемилије искуство стекао са колегом г. Бором Јанковићем баш по овој и овакој ствари и да је зато мислио да г. Јанковић неће нападати предложеној резолуцију.

Претседник г. Тасић каже, да се не види да постоји нека објективна разлика између реферата и резолуције г. Павла Милићевића и излагања г. Боре Јанковића, па зато предлаже, да се решавање о бићу дела дисц. кривце створене ако адвокат заступа тужену страну за адвокатски хонорар, — издвоји и да се заједно са § 16 измена и допуна Пословника уступи Одбору Коморе да он ову ствар реши са осталим дисцип. кривцима.

Реферат и резолуција се ставља на гласање и Скупштина усваја реферат г. Милићевића са предложеном резолуцијом у њему.

Затим г. Милићевић чита свој други реферат „После десет година“, у коме референт износи десетогодишњи живот Коморе и њен рад. Скупштина прима реферат г. Милићевића.

По питањима и предлозима по § 4 Пословника за рад Коморе Скупштина одлучује да се енергичније поради да се повластице на железницама одобре.

Најзад је прочитана претставка адвокатских приправника из Скопља којом јављају да оснивају своје удружење и траже да им се дозволи приступ у Коморине просторије.

Скупштина дозвољава да приправници могу да одржавају своје састанке у просторијама Коморе и тамо решавају своја сталешка и правна питања.

Скупштина тражи да се предложи тарифа за рад адвоката по кривцима предметима као и да се продужи рад на осигурању путем судских маркица.

Са овим је завршена XI редовна Скупштина Адвокатске коморе у Скопљу у 20 сати.

Седница од 18 октобра 1939 године

Уписан је у именик адвоката Миша А. Леви са седиштем у Београду. Уписани су у именик адв. приправника: Аврам Ј. Сасон код адв. Марка Алву у Београду са почетком вежбе од 16 октобра 1939; Мајер Алтарац код адв. Др. Александра Перла у Београду са почетком вежбе од 9 октобра 1939; Добривоје С. Јевтић код адв. Димитрија Протића у Крушевцу са почетком вежбе од 9 октобра 1939.

Избрисани су из именика адв. приправника: Светислав Живковић под

20 септембра 1939 по одјави принципала; Вук Кнежевић под 1 септембра 1939 по одјави принципала и Илија Грујић под 29 септембра 1939 због ступања у државну службу.

Затим је одлучено да се извести Министарство правде о дану држања годишње скупштине на дан 29 октобра 1939 год.; да на годишњој скупштини претседник Симић у својој речи констатује да Министарство правде и даље не даје пројект закона и уредаба на мишљење.

Седница од 25 октобра 1939 године

Уписани су у именик адвоката: Др. Живојни Воркапић са седиштем канцеларије у Београду; и Мирко Степановић са седиштем канцеларије у Обреновцу.

Уписани су у именик адв. приправника: Спасоје С. Шљивав код адв. Борислава Штрбића у Смедереву са почетком вежбе од 14 октобра 1939; Радојица Вуковић код адв. Драгољуба Стевановића у Краљеву са почетком вежбе од 20 октобра 1939; Ђирил Глигоровић код адв. Михаила Ст. Николића у Београду са почетком вежбе од 11 октобра 1939; Радомир Лазић код адв. Јанка Васовића у Младеновцу са почетком вежбе од 16 октобра 1939 године.

Одобрен је прелаз адв. приправницима: Др. Војиславу Гролу од адв. Милана Живадиновића код адв. Трипка Жугића у Београду; Милану Чарапићу од адв. Милорада Токмановића у Београду код адв. Радула Чогурића у Паланци.

Претседник саопштава о предлозима, који су благовремено примљени за скупштину. Први Рад. Јеленића и Душана Николића и други Антонија Марућића, па је решено да се оба предлога изнесу пред скупштину јер су благовремено предата.

Претседник предлаже Одбору да се скупштини поднесе предлог односећи се на амнестију политичких криваца, што Одбор прихвата, с тим да тај предлог претседник стилизује.

Седница од 11 новембра 1939 године

Претседник отвара 1 седницу Одбора после обављене XI редовне годишње скупштине, па пре прелаза на дневни ред, излаже:

Као и раније, тако се и сада може слободно констатовати, да је наше изборно тело указало признање за рад ранијег Одбора, јер је од укупно 23 часника изабрало 19 из старог одбора, Скупштина води рачуна о потреби континуитета одборовог рада, али се исто тако водило рачуна и о потреби његовог обнављања, пошто је у Одбор изабрало 4 нова члана. Претседник честита новоизабраним члановима на поверењу које им је Скупштина указала и исказује веровање да ће њихова драгоценна сарадња оживети и употпунити напоре Одбора да у току трајања мандата постигну се још бољи резултати.

Претседник даље констатује да је критика на самој Скупштини, дата поводом одборовог извештаја, — у колико није била личне природе, што је уосталом сама скупштина својим закључком отклонила, — била објективна и корисна. Ми смо дужни да у своме раду водимо рачуна о свему о коме смо чули на скупштини, као и да узмемо у обзир сугестије које су тамо биле дате. Изјављује да ће се као претседник старати да омогући Одбору да се са тим питањима позабави и по своме нахођењу донесе сходне одлуке и решења. Али сматра својом дужношћу да нагласи, да су сва питања која су на скупштини била покренута у ствари она иста питања са којима се овај Одбор бавио, и која стално, већ годинама, има на уму у своме раду. Природно је да се у једногодишњем извештају о раду Одбора не може да садржи и целокупно његово пословање, већ је оно садржано у свима извештајима редом, а још више у записницима Одбора, па када се све то добро прегледа и проучи види се да је предмет старања Одбора у ствари све то обухватио. То је баш оно што нас може радовати, т. ј. да се та питања спонтано појављују и на нашим скупштинама, јер то доказује повећано интересовање чланова коморе за рад наше аутономне установе и њихову веру да преко ње и кроз њу ми можемо и покретати и према могућностима утицати на решења оних питања која престављају потребе нашега staleжа.

Претседник даље изјављује, да ни ову прилику не може да пропусти а да не нагласи једну ствар која је уосталом свима добро позната. Границе нашега рада, наше надлежности, као и могућности нашега пословања повучене су у Закону о адвокатима и пословницима за његово извршење. У тим одредбама, према којима ми вршимо ову делегирану државну власт, садржан је и наш програм. И како закон директиву рада одређује као претседничко право и дужност, то он изјављује да ће се строго придржавати закона и да неће дозволити да се његове границе прекораче. То не значи сужавање нашега пословања. Један закон може да се извршује веома уско и догматично а може исто тако и са иницијативом и путем ширих схватања. То зависи од нас и у томе погледу ми можемо да користимо оне иницијативе које наш закон признаје и да тим путем корисно послужимо општој управи и правосуђу у држави. Потсећа даље на то, да је Одбор коморе на својој седници од 7 новембра 1936 год., седници која је такођер била прва после обављених избора, донео веома обсежне одлуке о пословању Одбора, па сматра да те одлуке, у колико се стање ствари није изменило, још и данас треба да буду предмет нашега старања за њихово извршење и предлаже да Одбор те одлуке у томе смислу прихвати.

Одбор се слаже са овим предлогом и уважава одлуке донете на седници од 7 новембра 1936 год. као своје одлуке за даље пословање.

По пословнику треба да се изврши конституисање у садашњем одбору, па претседник предлаже и то:

- 1) За секретаре г.г. Драгомира Ивковића и Луку Пешића;
- 2) За благајника г. Симу Алкалаја;
- 3) За књижничара г. Божићара Стојковића;
- 4) За одбор тројице г.г. Војислава Милошевића, Трипка Жугића и Миодрага Поповића, а за заменика г. Богдана Лекића;
- 5) За контролни одбор г.г. Савка Дуканца, Др. Јанка Олипа и Богдана Лекића;
- 6) За одбор за контролу приправничке вежбе г.г. Милана Живадиновића, Др. Радоја Вукчевића и Милоша Царевећа;
- 7) За одбор за чланске улоге: г.г. Др. Миленка Стојића, Симу Алкалаја и Љубомира Радовановића;
- 8) За одбор за проучавање пројеката, закона и уредаба г.г. Војислава Милошевића, Савка Дуканца, Др. Ивана Рибара, Љубомира Радовановића и Миодрага Поповића као чланове из Одбора и г.г. Др. Војислава Вујанца, Николу Боновића и Др. Младена Жујевића као чланове ван Одбора;
- 9) За одбор за организовање предавања поред претседништва и чланове г.г. Др. Видана Благојевића, Др. Радоја Вукчевића и Љубомира Радовановића као чланове из одбора, и г. Николу Радовановића као члана ван Одбора.

Одбор једногласно прихвата предлог претседника и бира у горе означене одборе сва лица онако како су предложена, пошто је у неколико измении предлог.

У погледу Одбора за уређивање комориног органа Бранича претседник предлаже:

- а) да заменик претседника г. Живадиновић, чланови одбора г.г. Војислав Милошевић и Трипка Жугић, који су раније проучавали питање Бранича и дали своје предлоге, у заједници са досадашњим уредницима Бранича, у вези својих ранијих предлога а у току два месеца, (до краја ове гдине) поднесу Одбору, проучивши цело ово питање, предлоге о даљем излажењу Бранича од 1 јануара 1940 године.
- б) Да за два последња броја у овој години остане исти уређивачки одбор но с тим, да се не штампа ниједан напис за који се плаћа хоноар и да бројеви не пређу два табака штампаног текста.

Поводом овог предлога развила се дискусија. Константовано је да је буџетска партија за Бранич у овој години већ прекорачена, па с тим у вези заменик претседника г. Живадиновић предлаже да се понуди Адвокатској комори у Скопљу да се њен записник о овогодишњој скупштини као и извештај о раду уз извесну накнаду штампа у Браничу, затим потсећа одбор на раније разговоре са претставницима коморе у Скопљу о томе да Бранич буде гласило и њихове Коморе, па предлаже да се ови разговори наставе, јер ће се на тај начин смањити трошкови око Бранича

и његова садржина постати више професионалне природе. У истом смислу говорио је и г. Др. Вукчевић, а са тим се слаже и г. Др. Видан Благојевић, који је нагласио да се он и г. Др. Вукчевић као уредници нису бавили финансијском страном Бранича, већ само уређивањем часописа. Он је предложио и то, да се од Пензионог фонда тражи извесна накнада за штампање њиховог извештаја, који је био веома обиман, са чиме се заменик претседника г. Живадиновић није сложио, сматрајући да је Пензиони фонд институција Адвокатске коморе и да се његови извештаји у Браничу треба да штампају без обзира на накнаду.

Затим се прима предлог претседника изложен горе под а) но с тим, да се за ова два месеца до краја године изда само један борј Бранича и то у децембру месецу, а да Одбор који има да проучи питање даљег издавања Бранича Одбору Коморе поднесе благовремено свој извештај и предлоге т. ј. још у првој половини месеца децембра. Исто тако примљен је и предлог да се у овој години не штампа у Браничу ниједан напис за који се мора платити хонорар, а да уређивачки одбор остане да краја године исти.

Исто тако примљен је и предлог заменика претседника г. Живадиновића да се понуди Адвокатској комори у Скопљу да уз извесну накнаду буде штампан њихов овогодишњи записник са скупштине у Браничу, као и да се поведу разговори, раније вођени, о евентуалном заједничком издавању листа Бранича у будућности.

Затим секретар Ивковић реферише по предметима из свога делокруга па се доносе ове одлуке:

Уписан је у именик адвоката Војимир З. Радовић са седиштем канцеларије у Београду.

Овлашћује се претседништво да упише у именик адвоката Гаврила Ђ. Гавриловића са седиштем канцеларије у Београду под 15 септембар 1939 год.

Одобрава се пресељење канцеларије Стевану Којадиновићу из Шапца у Владимирце, а за преузиматеља да му се нико не именује, пошто ће невршене предмете он сам ликвидирати.

Одобрава се пресељење канцеларије Милошу Вукадиновићу из Београда у Смед. Паланку, а за преузиматеља му се именује Надежда Вукадиновић, адв. из Београда.

Уписани су у именик адв. приправника: Милинко Ђуровић код адв. Милана Грубића у Београду са почетком вежбе од 14 августа 1939; Радивоје Љ. Поповић код адв. Драгослава Јовановића у Београду са почетком вежбе од 24 октобра 1939; Др. Душан Максимовић, код адв. Момира Николића у Београду са почетком вежбе од 28 октобра 1939; Јосиф И. Леви код адв. Рајка Атанацковића у Београду са почетком вежбе од 24 октобра 1939; Фрања Ленђел код адв. Косте Трајковића у Београду са почетком вежбе од 1 новембра 1939; Мирко Војтех код адв. Велимира Лукића у Београду са почетком вежбе од 1 новембра 1939; Никола Ј. Бартола код адв. Владана Батављевића у Београду са почетком вежбе од 1 новембра 1939; Љубиша Петровић код адв. Драгољуба Стевановића у Краљеву са почетком вежбе од 30 октобра 1939; Владимир Ј. Мартиновић код адв. Арсенија Мартиновића у Београду са почетком вежбе од 2 новембра 1939; Ксенија Митровић код адв. Драгољуба С. Поповића у Лозници са почетком вежбе од 6 новембра 1939; Ратко М. Митровић код адв. Борислава Продановића с почетком вежбе од 1 новембра 1939; Карло Ф. Смејда код адв. Слободана Стојановића у Београду са почетком вежбе од 1 новембра 1939.

Одобрен је прелаз адв. приправницима: Михаилу Јездићу од адв. Ранка Грубића код адв. Томе Милосављевића у Београду; Миловану Ђосићу од адв. Стојана Продановића код адв. Петра Радојковића у Београду; Леону Н. Коену од адв. Моше Алкалаја код адв. Давида Алкалаја у Београду; Др. Карлу Хиршфелду од адв. Живка Живковића код адв. Константина Саватијевића у Београду; Милораду Цветићу од адв. Радула Чогурића из Паланке код адв. Миодрага Несторовића у Београду; Филипу Бајковићу од адв. Фадила Маглајчића код адв. Милорада Токмаковића у Београду; Ђорђу Миловановићу од адв. Александра Ђурчића из Чачка код адв. Велимира Лукића у Београду.

Бришу се из именика адв. приправника: Живорад Нешић под 31 X. 1939 год.; Радивоје Ристић под 1 X. 1939 год.; Бранко Капетановић под 3 XI. 1939; Драгомир Сретеновић под 1 XI. 1939; Марсел Рубен под 1 XI. 1939; Јагод Радовић под 1 X. 1939; Крста Каралић под 28 X. 1939; Рихард Семниц под 2 XI. 1939; Павле Димитријевић под 27 X. 1939; и Аврам Н. Коен под 1 XI. 1939 год. — сви због одсуђења свог рока у кадру; затим Благоје Сотировић под 1 X. 1939 год. по одјави принципала; Клара Шурањ под 1 X. 1939 по одјави принципала и Др. Милан Марковић под 28 II. 1939, због ступања у државну службу.

Претседник затим извештава Одбор да је у међувремену од последње седнице ранијег одбора и 1 седнице новог одбора, по позиву Београдске трговинске коморе учествовао у акцији поведеној да се спречи премештај дирекције држ. железница из Београда у Ниш. Овој акцији придружиле су се и нижињерска, индустријска, лекарска, апотекарска, занатска као и трговинске коморе, па је на једној седници одржаној заједнички донета резолуција коју је он — претседник потписао, али као адвокат. Ова је резолуција предата надлежним факторима. Одбор прима знању овај извештај претседника.

Потом претседник извештава одбор, да је комора примила рачун за нову телефонску таксу по броју говора и да тај рачун само за срески суд за град Београд износи 1.157.50 динара. Пошто комора нема буџетске могућности да плаћа за телефоне инсталиране по судовима у Београду и ове нове доприносе, то предлаже да се сви ти телефони откажу и укину. Одбор прима овај предлог, с тим, да се овај отказ и укидање телефона одмах изврши.

Члан одбора г. Др. Вукчевић налази, да би било корисно ако би чланови одбора из унутрашњости у местима у којима послују, а исто тако и у околним местима преузели старање о томе да адвокати уредно плаћају чланске улоге и уредно врше своје дужности према Комори. Присутни чланови из унутрашњости г.г. Милић и Манојловић слажу се са овом сугестијом само сматрају да Комора у томе погледу треба да им изда једно писмено овлашћење у коме би била садржана она права и дужности за која их је Одбор овластио. Цео одбор слаже се са овим и у томе смислу доноси одлуку, с тим, да се таква овлашћења издаду и оној господи која на данашњој седници нису била присутна.

Члан одбора г. Манојловић сматра да је добро што су на ову седницу позвани и чланови из унутрашњости и нарочито скреће пажњу Одбору Коморе на следеће околности. Срески судови нису постигли оне резултате који су били постављени приликом њиховог организовања. Ни број особља, ни квалитет тога особља у среским судовима није задовољавајући. Нарочито у погледу надлежности њихове у кривичним стварима има појава које морају да забрињавају. Ако срески суд ослободи окривљеника, онда практично нема начина да се таква пресуда путем правног лека напада. Ово зато што не постоје државни тужиоци, нити њихови заменици у лицу било кога чиновника самога суда, а приватном учеснику није по закону признато право на правни лек. Сам поступак пред судом постао је скуп, јер су таксе сразмерно високе а држава која те таксе у пуном износу наплати, није се постарала ни да сведоцима обезбеди дангубу, нити да странци у поступку путем досуђења трошкова пружи праведну накнаду за стварно учињене издатке.

Са извршењима пословање судова стоји још горе. Ни материјал, ни особље, ни стручни рад није добро ни у довољној мери организован. Пресуде се готово не извршују. Услед веома незнатних дневница извршним органима (10 км == 40 дин. дневно и подвоз и дневница), они се и не одлучују да излазе на лице места ради извршења. Због истих разлога уопште нема увиђаја по кривичним стварима, а они су често од изванредно великог значаја за правилну пресуду. Поред овога члан Одбора г. Манојловић изложио је и многе друге чињенице и околности и сматра да Комора треба да се заинтересује у овоме погледу и предузме што је у могућности да се ове ствари поправе.

Одбор је саслушао излагање члана Одбора г. Манојловића, па је одлучио, да он све што је у свом усменом излагању навео изложи у једном писменом акту Комори, која ће на основу тога акта предузети даље кораке и да се излагања у томе акту штампају у Браничу у виду једнога чланка.

Седница од 22 новембра 1939 године

Претседник Симић реферише о току конференције младих правника, којој је присуствовао као делегат Коморе члан Одбора г. Миодраг Поповић и који је о раду ове конференције поднео писмен извештај. По изложеној садржини поднетог извештаја, а по предлогу претседника Симића, одлучено је, да се поднети извештај пошаље Одбору за контролу приправничке вежбе, да ово питање проучи у његовом опсегу, и да поднесе свој извештај Одбору Коморе, који ће ову ствар узети у разматрање.

За овим секретар Ивковић реферише по предметима из свога делокруга па се доносе ове одлуке:

Уписани су у именик адвоката: Бошко Ђ. Милић са седиштем канцеларије у Смедереву и Фишер Р. Рудолф са седиштем канцеларије у Београду.

Избрисан је из именика адвоката Радован С. Јеленић, адв. из Београда, под 21 новембром 1939 год., услед смрти, а за преузиматеља именован је Душан Николић, адв. из Београда.

Одобрен је упис у именик адв. приправника: Владети С. Андрејевићу код адв. Милана Живадиновића у Београду са почетком вежбе од 18 XI. 1939, с тим, да у року од два месеца поднесе уверење о држављанству; Мирославу Филиповићу код адв. Милутина Филиповића у Крагујевцу са почетком вежбе од 6 XI. 1939; и Војимиру М. Лазовићу код адв. Раденка Лазовића у Чачку са почетком вежбе од 20 XI. 1939 године.

Одобрен је прелаз адв. приправницима: Миливоју Мијушковићу од адв. Драгише Васића код адв. Димитрија Лазаревића у Београду; Василију Димитријевићу од адв. Нинка Петровића код адв. Илије Савковића у Београду; Моису Д. Перери од адв. Др. Александра Грина код адв. Др. Александра Перла у Београду; Мирку Пламенцу од адв. Михаила Маринковића код адв. Марка Ђуровића у Београду; Драгославу Ристићу од адв. Бранислава Чоловића код адв. Драгољуба Мил. Маринковића у Београду; Михаилу Влајинићу од адв. Милоја Арсенивића код адв. Драгоша З. Радовића у Београду; Мајеру Алтарцу од адв. Др. Александра Перла код адв. Живка Шаломе у Београду; Славку Ђурђевић од адв. Михаила Мијушковића код адв. Гвоздена Целатовића у Јагодини са променом презимена у Ђуричић; Бранку Јевремовићу од адв. Момира Аксентијевића код адв. Владете Милетића у Ужицу.

Избрисани су из именика адв. приправника: Вељко Томашић под 19 III. 1939 по одјави принципала; Милун Лекић под 13 XI. 1939, услед служења рока у кадру; Алфред Финци под 11 XI. 1939, услед служења рока у кадру.

Благајник Сима Алкалај подноси благајнички извештај за месец октобар 1939 год., који је примљен без примедбе.

Седница од 29 новембра 1939 године

Примљена је на знање промена презимена Рудолфа Р. Фишера, адвоката — Фишер у Рибарић.

Одобрен је упис у именик адв. приправницима: Поповићу Љ. Милораду код адв. Лазаревића Димитрија у Београду са почетком вежбе од 14 XI 1939; Вербицком Борићу код адв. Глеба Лебедева у Београду са почетком вежбе од 23 XI. 1939; Стефановићу Ј. Светолуку код адв. Томе Ивановића у Краљеву са почетком вежбе од 20 XI. 1939; Мирославу Н. Букумировићу код адв. Александра Радо у Београду са почетком вежбе од 23 XI. 1939; Рудолфу М. Рутару код адв. Доброслава Пекоте у Београду са почетком вежбе од 21 XI. 1939; Радомиру Тодоровићу код адв. Лазовића Драгутина из Чачка са почетком вежбе од 22 XI. 1939; Зденку Милетићу код адв. Др. Вјекослава Милетића у Београду са почетком вежбе од 21 XI. 1939, с тим, да у року од два месеца поднесе уверење о држављанству.

Одобрен је прелаз адв. приправницима: Драгутину Костићу од адв. пок. Радована Јеленића код адв. Душана Ристића у Београду; Младену Оташевићу од адв. Тодора Поповића у Рековцу код адв. Милорада Мојсиловића у Крагујевцу; Стевану Ковачевићу од адв. Зарије Матића код адв. Божидара Влајића у Београду.

Г. Др. Вукчевић реферише продом брошуре Удружења адв. приправника „Положај адвокатских приправника“.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Седница од 6 децембра 1939 године

Претседник Владимир Симић саопштава о сахрани пок. Милана Ђорђевића и пок. Здравка Тодоровића, бив. адв. из Београда, и поводом потребе да се приликом сахране чланова Адвокатске коморе одржи посмртни говор који по правилу увек пада на чланове претседништва Одбора Коморе, предлаже да се упуту један упитник свима колегама члановима Коморе у коме би адвокати чланови Коморе изнели свој курикулум вите да би се овим податцима приликом држања посмртних говора могло послужити. Одбор Коморе усваја ове предлоге председника.

За овим секретар Ивокић реферише по предметима из свога делокруга па се доносе следеће одлуке:

Одобен је упис у именик адвоката са седиштем канцеларије у Београду Јелисављевићу В. Стојану и Лукићу Б. Војиславу.

Избрисан је из именика адвоката Павле Јововић, адв. из Београда, под 16 новембром 1939 год. због ступања у државну службу, а за преузиматеља именован је Васа Кажич, адв. из Београда.

Одобен је упис у именик адв. приправника: Петру С. Десимировићу код адв. Драгана Златановића са почетком вежбе од 21 XI. 1939 год., с тим, да у року од два месеца поднесе уверење о држављанству и Радомиру Др. Милуновићу код адв. Александра Поповића у Крушевцу са почетком вежбе од 29 XI. 1939 године.

Одобен је прелаз адв. приправницима: Василију Димитријевићу од адв. Илије Савковића код адв. Др. Зденка Вајнера у Београду; Милану Прелићу од адв. Томе Милосављевића код адв. Др. Александра Грина у Београду; Владимиру Стојановићу од адв. Надежде Вукашиновић код адв. Миладина Маринковића у Београду и Ратку Митровићу од дв. Борислава Продановића код адв. Др. Ивана Рибара у Београду.

Избрисани су из именика адв. приправника: Милорад Живчевић под 27 XI. 1939 и Драгослав Влајић под 6 XI. 1939, оба због одласка у војску ради одслужења војнога рока и Душан А. Лукић под 27 VII. 1939 год. због ступања у државну службу.

По тражењу Др. Радивоја Јовановића, Чедомира Тодоровића и Рафаила Мешулама, адв. из Београда да им се уступи за 21 XII. 1939 год. сала ради одржања конференције о Среском суду, одлучено је да се овај предлог упуту Одбору за конференције.

Седница од 13 децембра 1939 године

Претседник Владимир Симић саопштава да је у Зајечару основано удружење адвоката и извршен избор управе овог удружења о чему је обавештена Комора уз доставу једног примерка правила овог удружења. Поводом овог саопштења на предлог претседника Симића одлучено је да се по 1 примерак ових правила достави адвокатима у месту где их има више са препоруком да се и тамо оснују слична удружења адвоката.

Затим секретар Ивокић реферише по предметима из свога делокруга па се доносе следеће одлуке:

Одобен је упис у именик адвоката са седиштем канцеларије у Београду Др. Динку Року и Слободану Суботићу, и Петру Ј. Петровићу са седиштем канцеларије у Зајечару.

Избрисани су из именика адвоката: Милан С. Ђорђевић под 5 XII. 1939 год. због смрти, а за преузиматеља именован је Јован Велимировић, адв. из Београда, и Здравко Тодоровић под 4 XII. 1939 год. због смрти а о преузиматеља његове канцеларије одлучиће се накнадно.

Уписани су у именик адв. приправника: Александар Ристић код адв. Фрање Галијана у Београду са почетком вежбе од 1 XII. 1939; Вукосав Давидовић код адв. Бранка Ђорђевића у Крушевцу са почетком вежбе од 29 XI. 1939 год. и Добросав Симић код адв. Божицара Стојковића у Београду са почетком вежбе од 13 XII. 1939 године.

Одобен је прелаз адв. приправницима: Јовану А. Јовановићу од адв. Драгољуба Марјановића код адв. Јована Тодоровића у Зајечару; и Здравку Здравковићу од адв. Алексе Луковића из Неготина код адв. Јована Тодоровића у Зајечару.

Примљен је на знање извештај Удружења адв. приправника да држе своју редовну годишњу скупштину на дан 17 децембра 1939 године.

Одлучено је да се ради одржања ове скупштине адв. приправника уступи сала и да на исту скупштину дођу као делегати претседник Владимир Симић, заменик претседника Милан Живадиновић, секретар Одбора Драгомир Ивковић и члан Одбора Коморе Миодраг Поповић.

По тражењу Моравске фин. дирекције у Нишу одређени су за чланове пореског одбора у Краљеву Момчило Симић и Сава Аћимовић, а њима за заменике Бранко Нешић и Илија Кочички — сви адвокати из Краљева.

За овим заменик претседника Милан Живадиновић саопштава да је сазнао да постоје измене Закона о непосредним порезима по којима се предвиђа повећање стопе и уводи за адвокате обавезно вођење књига о приходима и расходима канцеларије. После дуже дискусије одлучено је да се о овоме сазнању обавести Савез Адв. комора и претседник Загребачке Адв. коморе и да претседништво ове Коморе у договору са претседником Адв. коморе у Загребу г. Политеом, претседником Савеза Адв. комора, предузме потребне кораке код надлежних у погледу намераваних измена Закона о непосредним порезима, које би ишле на штету адвоката.

За овим је благајник Сима Алкалај прочитао благајнички извештај за месец новембар 1939 год., који је примљен без примедбе.

Седница од 20 децембра 1939 године

Уписан је у именик адвоката са седиштем канцеларије у Београду Мршевић Ђ. Милан.

Уписани су у именик адв. приправника: Новак Тодоровић код адв. Леона Х. Карића у Београду са почетком вежбе од 6 XII. 1939 год.; Драгомир Сабљаревић код адв. Стевана Поповића у Београду са почетком вежбе од 14 XII. 1939; Славко М. Јовановић код адв. Остривоја Фртунића у Београду са почетком вежбе од 11 XII. 1939 год.; и Дмитар Ј. Чулић код адв. Др. Ненада Грисогона у Београду са почетком вежбе од 13 XII. 1939 год.

Бришу се из именика адв. приправника Светозар Вукомановић под 30 XI. 1939 год. по одјави принципала.

По преставци Марина Мариновића, адв. из Варварина, решено је да се напише преставка Господину Министру правде. Предмет је предат у рад члану Одбора Др. Видану Благојевићу који има да стилизује ову преставку.

Поводом намераваних измена у Закону о непосредним порезима, по којима се предвиђа повећање пореске стопе и уводи за адвокате обавезно вођење књига о приходима и расходима канцеларије, решено је, да поводом овога посете Господина Министра финансија претседник Владимир Симић, заменик претседника Милан Живадиновић и члан Одбора Др. Иван Рибар.

На предлог заменика претседника Милана Живадиновића, решено је да се у вези са намером да Бранич буде и гласило Адвокатске коморе у Скопљу у наредном броју Бранича одштампа и записник овогодишње скупштине Адвокатске коморе у Скопљу.

Заменик претседника Милан Живадиновић извештава да је Одбор за уређење Бранича завршио рад и да је спремно предлог Статута за уређење Бранича. Решено је да се по овоме предмету дискутује и донесе одлука на првој наредној седници, пошто је већ прошло 8 часова, а за одлучивање по овој ствари потребно је подуже време.

НЕКРОЛОГ

† Др. ВАЛТЕР БУРКХАРТ

Када смо у претпрошлом броју нашега листа приказали значајну књигу „Увођење у правне науке“ од Др. Валтера Буркхарта, редовног професора Државног права, Међународног права и Енциклопедије права на Универзитету у Берну у Швајцарској, нисмо ни слутили да ће телеграм Агенције Авас већ после месец дана јавити за смрт овог одличног научника,

познатог са својих правних радова далеко ван узане границе његове до-
мовине.

Пок. професор Буркхарт рођен је 1871 у Базелу као син лекара, али он сам није осећао наклоности за медицину, већ се одао изучавању правних наука. Студирао је на универзитетима у Лајпцигу, Берлину и Берну. По свршеном школовању почео је каријеру у управној служби, али је ускоро прешао тамо где му је било место. Постао је прво професор Државнога права у Лозани, где је написао своје најпознатије дело „Коментар швајцарском савезном уставу“, које је доживело неколико издања. Он је био први и најбљи коментатор основног закона Швајцарске. Сво дело имало је огромног утицаја на праксу управних власти и судска испуњавајући једну велику празнину у швајцарској правној литератури, и то у таквој мери, да отада нико није више предузео да напише једно друго слично дело, које би овоме конкурисало.

У велике одлике овог дела убраја се његова потпуност, јер писац радећи га са неисцрпном марљивошћу није оставио ниједно питање незапажено и ниједну одлуку коју није узео у обзир. Са највећом савесношћу скупио је огроман материјал и критички га је пречистио. У томе је он следовас узору немачких правника од више неполитичког формалног мишљења, као што је био Макс Сајдел, Паул Лабане и други. Тиме је Буркхарт постигао да су савезне власти на место одлука по политичким или другим несигурним гледиштима отада могле да доносе своје одлуке по научном, строго правничком и тиме праведнијем процењивању. То је био догађај, који је отргао један знатан део правне културе земље од дневне политике и подигао је на виши степен.

Буркхарт је свој Коментар посветио својој учитељу и пријатељу професору Еугену Хуберу, творцу швајцарског Грађанског законика. Измењујући мисли са Хубером он је у доцнијим годинама прешао на Правну филозофију или пре на правну теорију. Он као да је осећао, да његовој јуриспруденцији недостаје једна подлога. Он ову није тражио у историско-политичком развијању или у социјалним односима сила, већ у филозофском учењу. То је одговарало његовом идеалистичком убеђењу. Са гвозденом енергијом, он који се дотле није бавио научном граном, полазећи од неокантијанизма Рудолфа Штамлера преко Еугена Хубера и других продро је тако зналачки у правнофилозофску проблематику, да је поставио један нов филозофски темељ правној науци издавањем капиталних дела: „Организација правне заједнице“ (1927) и „Метод и систем права“ (1936).

Озбиљно методско и систематско следовање једном проблему одговарало је потпуно његовој савесној и посве промишљеној природи. Ова настројеност је и била узрок, да је живот тешко сносио и најзад се са њиме прошлог месеца добровољно растао. Последње дело професора Буркхарта изишло је ове године у Цириху под насловом „Увођење у правне науке“, дело које је због своје оригиналности и дубине идеја добило највише признања од свих правних кругова.

Буркхарт је био не само велики научник и одличан професор, већ је својој отаџбини корисно послужио и као правни саветодавац, коме су поверавана на мишљење најделикатнија питања савезнога права. Осим тога он је редиговао и многобројне извештаје Друштва народа. Под његовом управом настављено је и издавање збирке одлука под насловом „Швајцарско савезно право“, које је почео издавати професор Салис 1930 године.

За његове велике научне заслуге на правном пољу професор Буркхарт био је изабран за претседника Швајцарског правничког друштва, коју је функцију са пуно части вршио читав низ година, а Женевски универзитет подарио му је за његове радове 1932 год. титулу почасног доктора.

Овај изванредно прецизни мислилац уживао је и као наставник прво на Лозанском, потом на Бернском универзитету највеће поштовање међу својим ученицима. Смрт професора Буркхарта претставља огроман губитак не само за швајцарско право већ и за сав остали правни свет.

Милорад Аншоновић, адвокат — Београд.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

ПРИКАЗИ

Dr. Victor Schmid: Das Delikt der fahrlässigen Tötung mit besonderer Berücksichtigung der Strassenverkehrsunfälle, Affoltern 1938.

Швајцарски правни писац Виктор Шмид не само што је у овој својој књизи лао један нов коментар закона о моторним возилима с обзиром на нови швајцарски Кривични законик, који ће слупити на снагу 1942, већ је он хтео овим својим радом да допринесе и сузбијању несрећних случајева у саобраћају. Иако је ово једна стручна расправа, која допуњује законске нејасности и празнине одлукама виших судова, тако да је добар приручник адвокатима и судијама, ипак је због горње намене написана тако, да је сваки улични пролазник, који је као такав изложен саобраћајним несрећама, може читати и разумети. А то јој је једно велико преимућство.

На првом месту писац се сходно својој теми бави појмом нехата, третирајући опширно нехатну телесну повреду и нехатно убиство саобраћајним средствима. Меродавне су за извршиоца према његовим личним односима претпостављена пажња и опрезност. У општа извођења спадају даље она о узрочном односу између дела извршиоца и наступеле последице. У швајцарском праву данас је уопште призната теорија адекватног проузроковања; извршилац мора по „обичном току ствари и искуства живота“ с тиме да рачуна да његова радња може да произведе наступелу последицу. Границе предвиђања су веома растегљиве

Дужност пажње уличног пролазника у главном се у Швајцарској одређује прописима закона о моторним возилима. Али се могу замислити ситуације, у којима је један несрећан случај проузрокован нехатом једног уличног пролазника, а да одредбе закона о моторним возилима нису прекорачене, друге опет у којима је само таквим једним преступом спречен један несрећни случај. Нехат према томе није истог значаја са повредом саобраћајних прописа. Са правом писац полаже нарочиту важност на ову констатацију и обраћа се стога на неправилну праксу појединих судова.

Веома опсежно и опште разумљиво обрађен је део о дужностима оних који се служе улицом или друмом. На првом месту ту се спомиње управљач моторног возила, јер је он главни проузроковач опасности на улици. Веома често и услед судбоносног дејства алкохола. Зато писац оправдано указује на недостатак казних норми, које би обухватиле гостиничаре и друга лица, који могу а неће да спрече напитог возача да и даље вози.

Сувише је мало познато у круговима управљача моторних возила, да их лоше стање путева не може ослободити одговорности. Делимично извинење је за њих само тада могућно, ако су у питању извори опасности који се не могу приметити; у томе случају сукривац је и онај ко има да одржи пут у исправном стању. Интересантна су даље за возаче у књизи извођења о претицању колима, војке ноћу и засењавању рефлектором. Нарочита опрезност препоручена је управљачима моторних возила при сусрету са животињама и колима па и неопрезним велосипедистима. Код одраслих пешака претпоставља се извесна рутина у саобраћају, док се код деце, немоћних и пититих људи мора употребити изванредна пажња.

Сваки учесник у једном несрећном случају проузрокованом моторним возилом треба да има на уму да је веома важно да се на лицу места брзо констатује стање ствари, јер протек времена изванредно отежава свако осветљавање догађаја. Због брзине, којом се такав несрећан случај одиграва, није чудо, да сведоци подлежу често разним обманам; пешаци су најчешће рђаво расположени противу аутомобилиста, па често могу и претерати у своме сведочењу. Брзину моторних кола могу сведоци врло тешко тачно да изразе у бројевима.

За судију, који није управљач моторних возила, биће по правилу тешко да себи створи на основу аката слику како се догодио несрећни случај, па чак ни излагање на лице места не може отклонити извесну једностраност таквог судије. Зато аутор тражи, да се у сваком судском колегијуму, који решава о таквом случају, налази најмање један судија који уме да управља моторним колима.

Књига се завршава одељком о кажњавању дела, која се у истој третирају. Али саме казне нису према писцу довољне, да битно смање број уличних саобраћајних несрећа. Потребно је поопштрење испита возача и

нарочито обраћање пажње на њихова карактерна својства и личну настројеност, што писац сматра као једно од важних средстава у борби противу саобраћајних несрећа, исто онолико као и темељно школовање пешака у погледу саобраћаја.

Милорад Аншоновић, адвокат — Београд.

Социолошки преглед. Издање Друштва за социологију и друштвене науке у Београду, страна 436.

Појава „Социолошког прегледа“ вишеструко је значајна. Удовољава се, пре свега, живој потреби наше средине да се изучавање социологије и осталих друштвених наука доведе у корак са одмаклим развојем у иностранству. Друштво за социологију и друштвене науке приступило је овом замашном послу морално уједињено, са заједничким схватањима о основним проблемима социјалних наука и плански. Књига не претставља обичан зборник радова, већ стваралачку синтезу архитектонски усклађену у целину. „Социолошки преглед“ је колективан рад. Заједнички циљ и остварено унутрашње јединство погледа на основна питања опште социологије и осталих друштвених наука, поименце на проблеме методологије и научне сарадње, сведочи о вредности и значају заједничког рада на научном пољу. Само уједињене снаге могле су себи ставити за крајњи циљ остварење једне јединствене и опште друштвене науке „која ће носити просто али величанствено име носиоца свих стварања у науци и друштву: наука о човеку“. И по томе „Социолошки преглед“ добија свој значај, јер ће остати узор, васпитни образац и потстрек за сличну сарадњу.

Уређивачки одбор „Социолошког прегледа“ саопштио је своје битно важне теориске ставове и погледе на којима ће изграђивати даљи развој друштвених наука код нас. „Социологија је данас свест наша о нама, најпотпунија, најсадржанија, најистинитија и најбогатија; она за нас постаје и наша савест“. Није се зато мимоишло сазнање да се уз теориски рад стави у средиште социолошких истраживања наша непосредна, жива и занемарена друштвена стварност. У будућем плану рада на практичном проучавању нашег друштва на прво место доћи ће наше село. Овога пута као уводну студију Преглед доноси „Кнез Милош и сељачко питање“ од проф. Слободана Јовановића. Познато јасним начином разјашњена је противречност Кнежеве сељачке политике и кризе његовог режима: сељак је постао самостални газда, али је остао под деспотском управом без правне безбедности и правне економске слободе.

Интерес за друштвене и економске моменте у нашој средини, особито за аграр у вези са капитализмом, за друштвене групе, сталеже, класе или професије, нарочито је истакнут. Одбор са пуно части чини једну анхроничну изјаву излазећи пред јавност: „... Вођени смо сазнањем да се само преко социологије може доћи до јасне слике социјалне стварности и вођени савешћу да свој дуг одужујемо народу и друштву...“ На томе плану остварена је у Прегледу сарадња социолога, правника, филозофа правника, економиста, биолога, историчара и психолога.

Највећа пажња поклоњена је односу социологије и друштвених наука, развоју и савременом стању социологије, наставним средствима и критичком прегледу књига иностране и наше често социолошке или социологији блиске литературе. Градиво је распоређено према мерилу важности и логичком реду. Природно је било зато првенствено повићи ма и флуидне међе између социологије и осталих друштвених наука, ставити ван распре право грађанства у науци и свести некада претеране амбиције ове младе науке на праву меру. Отуда је природно што су се методолошка питања пробила у први ред и добила највећу важност. Социолошки метод као научни инструмент за утврђивање социолошких закона, односа и процеса, речју, објективност научног сазнања, добио је нове потврде своје научне самосталности и значаја. Елементарно значајан за опстојање савремене опште и посебних социологија, социолошки метод не показује искључивост у том смислу да превиђа резултате осталих друштвених наука или да овима ускраћује своју помоћ. У даљем раду социологија истиче јединство погледа и метода у оквиру друштвених наука, а сада указује на потребу сарадње разних метода и наука са друштвеним наукама. Користећи се резултатима и развојем научне мисли у свету, Уређивачки одбор за сада је

дао места само неекстремистичким социолошким теоријама. За идеалистичка схватања није показано веће интересовање, али ни погледи историјског материјализма на социологију са дијалектичко-материјалистичким методом нису заступљени.

Биолог проф. Б. Милојевић у студији „Биологија и социологија“ утврђује материје у којима се ове две науке помажу или би могле бити у међусобној помоћи. У колико је човек уз своје социјално биће једновремено и органско социологија је упућена на биологију. Али и биологија је упућена на социологију да породицу не објасни искључиво као биотичку творевину, већ да од ове сазна и разлучи утицаје које на породицу врши социјална структура. Проф. С. Станковић у расправи „Људско друштво и жива природа“ одређује удео социологије и биологије у проучавању односа људског друштва и живе природе.

Из историје социологије познато је да је ова наука била прави вазал и дужник биологије. Спенсера биолошко-еволуционистичка социологија и органистички правац у опште позајмљивали су обилно и принципе биолошког развоја и многобројне аналогije за објашњење тобожњег органског развоја друштва. Методолошка несамосталност указује да је млада наука имала и доба малолетства. У истој смислу, нако временски дужи, може се истаћи господарећа улога индивидуалне психологије при објашњењу чисто социолошких појава. Социологија је у раздобљу од свога постанка стекла пуну самосталност. Пребројене су све опасности органистичког правца а у главном и претераности психологизма или Диркемовог експанзивног социологизма. Социологија као наука данас проглашава „једнакост и братство“ са осталим наукама са којима сарађује. У студији „Филозофија и социологија“ проф. Ђ. Тасић подвлачи јасне границе. Нису наишле на одобравање велике амбиције социологије у једном периоду времена њеног развоја да даје објашњење законима нашег мишљења и сазнања или решава питање религије и морала. По томе социјални живот не би био објашњење свих проблема у њиховој потпуности. Указано је, између осталог, да у етици личност не ишчезава у социјалном нити да има етике без личности. Реакција на т. зв. социологизам, који свим наведеним проблемима налази одговор у социјалном животу, довела је код извесних социолога и филозофа до падања у идеализам и до стварања априорних и метафизичких појмова. Идући у другу крајност, ове теорије пренебрегле су значај друштвеног живота и историјског развоја, губећи из вида да се науци социјални живот намеће као специјална појава.

Активистички став проф. Ђ. Тасића дошао је до израза у прилогу „Социологија и акција“. Претпостављајући за акцију слободу, човеку се признаје утицај на појаве у знатној мери. Човек као активни биће прилагођава се новим условима живота и тежи да „спроведе једну логичност у својем животу“. Објективно научно сазнање носи једну истину корисну и практичну. „Наука је позвана да прокрчи пут како од хипокризије тако и од отпора конзерватизма и ауторитативног духа, који не трпи никакве промене ни критику“.

Проф. Д. С. Поповић расправља у једном прилогу однос историје и социологије. Социологија ће у историји, нарочито културној, наћи ризицију сваковрсних факата; а историја ће пак у социологији добити своје објашњење. Према чланку др. Ј. Ђорђевића „Социологија и историја“ историја би била посебна друштвена наука која прати и описује ток друштвеног живота у једном раздобљу и месту док социологија поставља питање општег значаја изналазећи опште линије живота у друштву и законитост друштвеног развоја и његове тенденције. Без социологије историја не може бити конкретна историја људских група и догађаја, и обрнуто, без историје социологија не може бити „позитивна и жива општа наука о друштву“.

У другој студији др. Ј. Ђорђевића, „Социологија и право“ критикују се метафизички и схоластички методи, који су право удаљили од његове социјалне средине општег друштвеног процеса. После економских преображаја XIX века „шири се уверење да је право један факат, један социјални феномен“. Право може да се разуме само кроз социологију, јер је право засновано на друштву, а не друштво на праву. Додиривши гледиште репрезентативних писаца изложена је савремена правна мисао. Утврђује се да право није само социјални и историјски појам, већ и норма-

тивни и важећи (статички) појам. Проф. Б. С. Марковић расправља овај проблем у прилогу „Право и социологија“. Повучена је разлика између правног и социолошког, указано на оно што је заједничко и истакнуто докле се у том правцу може ићи за социологијом. У пракси социологија има да одигра улогу саветника законодавства, а у примени права и његовом тумачењу од стране судова социологија ће упутити практичара да више не тражи имагинарно решење у закону, већ у објективној друштвеној стварности. „Социологија треба нама у праву да омогући постојање једног истински социјалног права“. У чланку „Привреда и право“ др. Б. Недељковић истиче да се правни развој не може објаснити ако се не води рачуна о економским снагама. „Правни принципи су посредни или непосредни израз економске структуре, производних односа и снага“.

Из наведеног видеће се и остали разноврсни проблеми, којима је овога пута „Социолошки преглед“ посветио пажњу. Др. Н. Вучо даје прилог „Социологија и психологија“; др. С. Поповић „Прилог проучавању односа између социологије и психологије“; др. Р. Живковић „Етнологија и социологија“; др. Б. Пајевац „Социологија и статистика“; др. С. Драшковић „Социологија и економија“; др. Д. Тодоровић „Социологија и политичка економија“; др. Љ. Дуканац „Однос социологије и науке о финансијама“.

О развоју и савременом стању социологије пионир ове науке ван универзитетских кругова, Михаило Аврамовић, дао је прилог „Истраживање и проучавање социјалних појава у САД“; др. Н. Вучо „Развој социологије у Француској“; А. Памцу „Социологија и друштвене науке у Румунији“; др. М. Есих „Развитак социологије код Хрвата“; др. Ђ. Тасић „Општи преглед наше социологије и наших друштвених наука“; др. М. Константиновић „Идеје В. Богишића о народном и законском праву“; Д. Јанковић приказује рад Солвејевог института у Брислу, а др. Н. Мирковић стање друштвених наука на америчким универзитетима и на Лондонском универзитету.

У публикацији је посвећена велика пажња критичком прегледу књига. Скоро све књиге које су се појавиле за последњих неколико година код нас, а делом и у иностранству, било то из области чисте социологије или осталих друштвених наука, критички су оцењене и приказане есенцијелно. Широко и обухватно дат преглед књига уводи читаоца у социолошку литературу, олакшавајући знатно оријентацију. „Социолошки преглед“ по томе није остао само на висинама теориског расправљања проблема социологије, већ са великим разумевањем за практичну и педагошку страну, олакшава изучавање и сналажење у социологији и социолошкој литератури.

Д. Лулић.

САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА

Архив за правне и друштвене науке, орган Београдског правног факултета. Уредник Др. Михаило Илић. Садржај бр. 4, књ. XXXIX, за октобар 1939 год. Чланци: Др. Петар Струве: Полазни проблеми социологије економског живота, Др. Милан Тодоровић: Мишљења о државним дуговима код меркантилиста и камералиста, Др. Адам Лазаревић: О притвору дужника, Др. Јован Ђорђевић: Амерички федерални устав и федерализам у свету, Др. Војислав Поповић: Двоструко опорезивање и опорезивање предузећа са ограничењима у више држава (крај). — Административна хроника. — Судска хроника. — Оцене и прикази. — Итд.

Садржај бр. 5, књ. XXXIX, за новембар 1939. Чланци: Др. Ђорђе Тасић: Прилог питању о техници поделе надлежности у савезним државама, Др. Љубомир Дуканац: Противречности у теорији васпитне заштите, Раде Вл. Радовић: Природноправна теорија монархистичког апсолутизма у политичкој философији војвођанских Срба, Милија Булатовић: Потстрекавање и помагање из § 66 ВКЗ. — Административна хроника. — Судска хроника. — Оцене и прикази. — Итд.

Југословенски економист. Главни уредник Др. Душан М. Пантић. Садржај бр. 7—8, за септембар—октобар 1939 год.: Др. Милан То-

Доровић: Теорија о државним дуговима у класичној народној економији, Ал. Вегнер: Сезонски чинилац у привредним појавама Југославије, Г. Курило: Последњи предратни план државног финансирања у Немачкој. — Привредни и друштвени живот. — Преглед штампе. — Оцене и прикази. — Итд.

Мјесечник, гласило Правничког друштва у Загребу. Уредници: **Др. Едо Ловрић** и **Др. Иво Политео**. Садржај бр. 9, год. XV, за септембар 1939 год.: **Др. Јурај Андраши:** Државна реформа, **Др. Јосип Трговчевић:** Појам и наплата прековременог рада, **Бранимир Рачки:** Неки прописи уредбе о заштити земљорадника де леге лата и де леге ференда, **Др. Р. Педерин:** Може ли се изван стечаја побитијати поговдање веровника, **Томо Меглер:** О изменама и допунама правила дозвољених друштава, **Др. Милан Бркић:** О најму бродског особља. — Итд.

Садржај бр. 10, год. XV, за октобар 1939 год.: **Др. Метод Доленц:** О правилим границама судске власти у кривичним стварима, **Др. Павао Раствовчан:** О акцијском закону нацистичке Немачке, **Др. Иво Политео:** Спорови око надлежности и поступка, **Др. Матија Трговчевић:** Из праксе Државног савета, **Др. Иво Кун:** Прилог тумачењу § 246 Закона о радњама, **Др. Милан Бркић:** О најму бродског особља, **Иван Ђурић:** О ограничењу тужбенога тражења из § 547/III грпп., **Др. Иван Шпан:** Да ли се начело публициитета јавних књига односи и на хипотекарну тражбину. Итд.

Наш саобраћај, месечни часопис за железнички, поморски и речни саобраћај. Одговорни уредник **Јован М. Јовановић**. Садржај бр. 11, год. I, за новембар 1939 год.: Посета г. Министра саобраћаја нашој Редакцији, **Инж. Никола Ђурић:** Организација железничке установе, **Др. М. Смирнов:** Организација сарадње железничког и ваздушног саобраћаја, **Др. Вук Крајач:** Потребно је да се измени поступак о држању под царинским надзором и у употреби погонског материјала за бродове на мору, **Инж. Ст. Ракочевић:** Одређивање попречног пресека и ширине планума за наше пруге нормалног и узаног колосека, **Милан Крмпотић:** Накнађивање штета од службеника у речном бродарству, **Инж. Леонид М. Михејев:** Обезбеђивање железничког саобраћаја за време рата. — Из праксе — за праксу. — Итд.

Садржај бр. 12, год. I, за децембар 1939 год.: **Инж. Никола Ђурић:** Организација железничке установе, **Инж. Иван Оровић:** Јадранска пруга, **Инж. Ст. Ракочевић:** Одређивање попречног пресека планума и ширине планума за наше пруге нормалног и узаног колосека, **Јосип Бриски:** Spreмање подматка на нашим железницама, **Инж. Дим. Димитријевић:** Пријем материјала, **Др. М. Смирнов:** Организација сарадње железничког и ваздухопловног саобраћаја. — Из праксе — за праксу. — Итд.

Одвјетник, орган Адвокатске коморе у Загребу. Уредник: **Др. Иво Политео**. Садржај бр. 8—9, год. XIII, за октобар—новембар 1939 год.: **Др. Јосип Штефиновић:** Два по хрватско правосуђе значајна питања, **Др. А. Шумановић:** О надлежности за одвјетнички трошак, **Р. Ј.:** О I књизи новог талијанског грађ. зак., Пресуде због изостанка. — Из сталешке јудикатуре. — Итд.

Садржај бр. 10, год. XIII, за децембар 1939 год.: Двије резолуције, **Др. Виктор Ружић:** Уредбе о уређењу нашег правосуђа, **Др. Павао Раствовчан:** О правном студију и одвјетништву у Сјед. државама, Извјешће о скупштини Адвокатске коморе, Реферат **Др. С. Бачића**, Извјешће о скупштини Мировинског фонда, **Др. С. Киршнер:** К §-у 171 грпп., Осуђена интервенција. — Итд.

Полиција, часопис за политичко-управну, полициско-судску и самоуправну праксу. Уредник **Васа Лазаревић**. Садржај бр. 9—10, год. XXVI, за септембар—октобар 1939 год.: Чланци и расправе: **Радивоје В. Ђисаловић:** Смисао одредбе члана 29 од. 1 Септембарског устава, **Душан П. Мишић:** Осмогодишњица Југословенског устава, **Славко Вуковић:** Обележја наредбе општег значаја и наређења за поједине случајеве из чл. 67 Зуу по садржини, **Др. Ђура Ребић:** Организација наше полиције као државна и друштвена потреба, **Др. Ј. Кулаш:** Кривична одговорност лекара и надрилекара (свршетак), **Секула Кецојевић:** Казне, мере безбедности и одмеравање казне по пројекту закона о иступима, **В. Павловић:** Да ли саучесници у војним кривичним делима одговарају по општем или војном зако-

нику; Др. Бор. Д. Петровић: Жене судије, В. Гавриловић: Јавно мишљење, Тих. Р. Ђорђевић: Неколике кривичне празновереице у нашем народу. — Пракса. — Итд.

Правнички гласник, орган Удружења правника у Новом Саду. Уређује Редакциони одбор. Садржај бр. 10, год. III, за октобар 1939 год.: Др. Иван Прудан: Постанак и смисао §-а 547 грпп.; Др. Јован Пивнички: Ни крив ни дужан; Др. Ђока Павловић: Глосе. — Итд.

Садржај бр. 11, год. III, за новембар 1939: Још о §-у 120 Закона о адвокатима; Никола Тинтић: О отказивању порабних уговора и о трошковима отказног поступка. — Итд.

Правосуђе, часопис за судску праксу и законодавство. Уредник Стојан Јовановић. Власници и издавачи: Др. Иво Матијевић и Стојан Јовановић. Садржај бр. 9—10, год. VIII, за септембар—октобар 1939. Др. Иво Политео: Поводом нових судских уредаба; Др. Данило Ј. Данић: Поводом нових судских уредаба; Др. Рудолф Сајовиц: Усода закона о судничких; Др. Горазд Кушеј: Уставноправна питања која се намећу у вези са издавањем Уредбе о постављању судија редовних судова и Уредбе о одговорности редовних судија; Др. Радоје Вукчевић: Шеста годишња скупштина Удружења судија Краљевине Југославије; Милица Радојковић: Жене у судској струци; Петар М. Љујић: Демолитизација судија и њихова независност; Др. Радивој В. Ђисаловић: Распуштање Народне скупштине; Војислав Ј. Павловић: Наши војни судови; Новица Лекић: Да ли раднику са месечном платом припада награда за прековремени рад?; Милован Ђ. Гојковић: Накнада штете због губитка матере. — Итд.

Словенски правник, гласило друштва „Правника“ у Љубљани. Уредник Др. Рудолф Сајовиц. Садржај бр. 11—12, год. LIII, за новембар и децембар 1939: Др. Јосип Агнелето: Прва књига новега италијанског држављанског законика (Конеч); Др. Метод Доленц: Нови казенскоправни предписи о побивању драгиње ин брезвестне шпекулације; Др. Иван Томшић: Некај мисли гледе знаветнега дела о иноземских Југослованих. — Итд.

НОВЕ КЊИГЕ

Prof. J. M. Péritch: Le mariage en droit international privé suivant la législation Yougoslave. I-La législation serbe. Extrait du „Bulletin de l'Institut Juridique International“, la Haye 1939. Leyde 1939, p. 50.

Проф. Живојин М. Перић: Школске оцене, њихов значај и утицај (латиницом), посебан отисак из Правне Мисли, часописа за право и социологију, 1939. Београд, 1939, стр. 14.

Проф. Живојин М. Перић: Равнотежа Сила или Европска Савезна држава, (еквилибристи или федералисти), посебан отисак из Правне Мисли, часописа за право и социологију, 1939. Београд, 1939, стр. 23.

Проф. Живојин М. Перић: Релативност једне категорије прописа Кривичног законика, посебан отисак из Архива за правне и друштвене науке бр. 5—6, књ. XXXVIII, за 1939 год. Београд, 1939, стр. 11.

Проф. Живојин М. Перић: Законитост и мир, посебан отисак из Правосуђа, бр. 3, за 1939 год. Београд, 1939, стр. 7.

Prof. H. Donnedieu de Vabres: La politique criminelle des états autoritaires, Paris, p. 223.

Prof. Salvatore Galgano: Giurisprudenza comparata di diritto internazionale privato (Con cenni di Legislazione e di Bibliografia Internazionale). Volume V: Rassegne di Giurisprudenza: Belgio, Germania, Gran Bretagna, Danzica, Romania, Edizione dell'Istituto di Studi Legislativi, Roma, 1939, p. 380.

Др. Адам П. Лазаревић: Промена и сукцесија странака у извршном поступку, посебан отисак из Архива за правне и друштвене науке, бр. 5—6, књ. XXXVIII, за 1939 год. Београд, 1939, стр. 6.

Др. Адам П. Лазаревић: О притвору дужника, посебан отисак из Архива за правне и друштвене науке, бр. 4, за октобар 1939. Београд, 1939, стр. 19.

Др. Лазо М. Костић: Административно право Краљевине Југославије, трећа књига: Надзирање управе, Београд, 1939, стр. 351.

Др. Јован Ђорђевић: Федерални систем у свету и америчка федерација, Београд, 1939, стр. 24.

Др. Иво Матијевић и Др. Фердо Чулиновић: Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу, 25 свеска (4 свеска четврте књиге). Београд, 1939, стр. 1566—1646. Издање штампарије „Светлост“. (Латиницом). — 26 свеска (5 свеска четврте књиге). Београд, 1939, стр. 1647—1726. Издање штампарије „Светлост“. (Латиницом). — 27 свеска (6 свеска четврте књиге). Београд, 1939, стр. 1727—1806. Издање штампарије „Светлост“. (Латиницом). — 28 свеска (7 свеска четврте књиге). Београд, 1939, стр. 1807—1886. Издање штампарије „Светлост“. (Латиницом).

Др. Алфред Лајтнер: Увод у студиј порезног права, Загреб, 1939, стр. 400. (Латиницом).

Глигорије Т. Бугарски-Златић: Енглеска кабинетска влада, (докторска теза), Београд, 1939, стр. 269.

Данило Б. Павловић: Изборни систем по Видовданском уставу, (докторска теза), Београд, 1939, стр. 137.

Садржај Бранича за 1939. год. биће објављен у свесци Бранича за јануар 1940. год.

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А